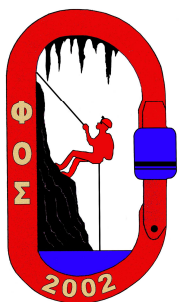
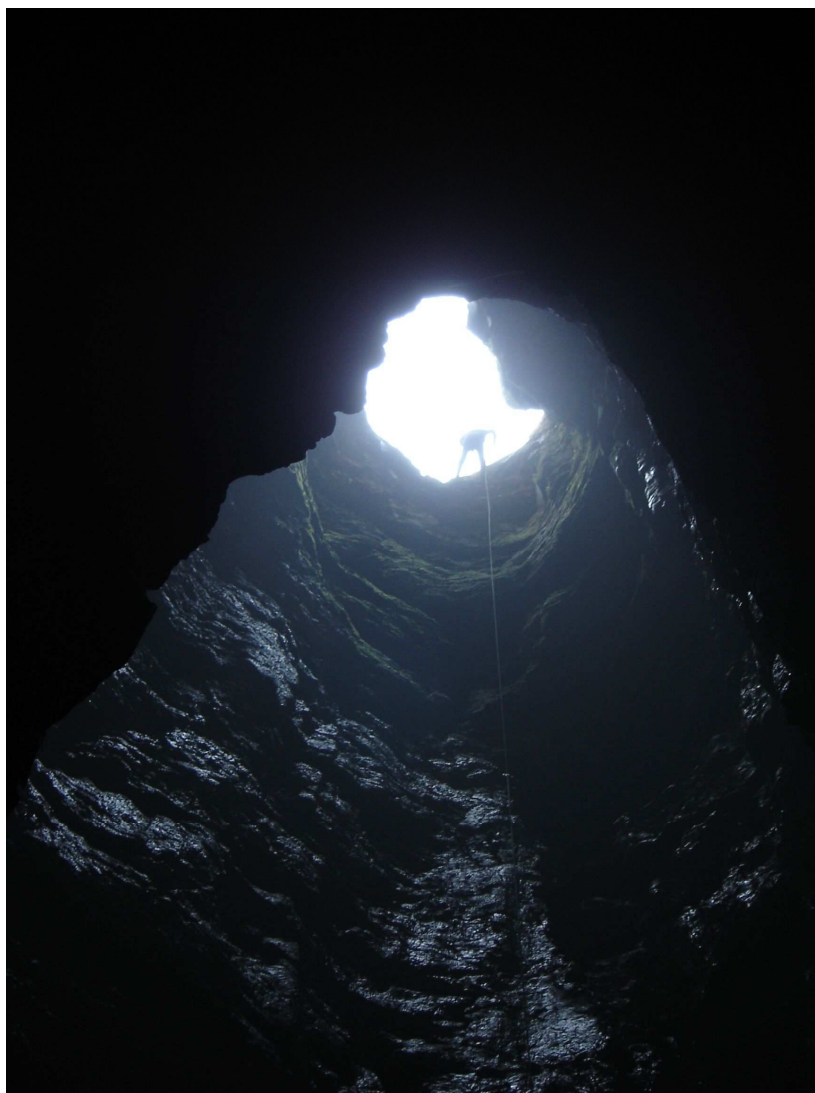

Κακό Καστέλι 2007

*Το χρονικό της αποστολής του ΦΟΣ στο Κακό Καστέλι στα
Λευκά Όρη της Κρήτης*

Φ.Ο.Σ.
Φυσιολάτρες Ορειβάτες Σπηλαιολόγοι
Μέλος της Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας Ελλάδος

Αθήνα 2007

Υπεύθυνος αποστολής και συγγραφέας του παρόντος:
Νίκος Πασπαλιάρης
Άττιδος 30, Βάρη Αττικής, 16672
e-mail skoulikas84@yahoo.gr
Τηλ. 6972683619 – 2108970081

Αφιερωμένο σε όλους αυτούς
που προσφέρουν με την καρδιά τους
χωρίς να ζητάνε ποτέ αντάλλαγμα...

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος
2. Ευχαριστίες
3. Ταυτότητα της αποστολής
4. Στόχοι
5. Η γεωλογία των Λευκών Ορέων
6. Χάρτες
7. Προετοιμασία αποστολής
8. Το χρονικό της αναγνωριστικής αποστολής (25-27 Μαΐου)
9. Χρονικό αποστολής Ιουλίου
10. Χαρτογραφήσεις
11. Περιγραφές των σημαντικότερων σπηλαίων
12. Επίλογος
13. Βιβλιογραφία

1. Πρόλογος

Οι σπηλαιολογικές αποστολές στα Λευκά Όρη είναι, από παλιά, ένα διεθνές φαινόμενο. Οι σπηλαιολογικές προοπτικές που υπάρχουν είναι τεράστιες και μετά από την πρώτη σπηλαιολογική “επαφή” του ΦΟΣ με την περιοχή το 2006 (Λευκά Όρη 2006 ΣΕΛΑΣ), γεννήθηκε η επιθυμία για μια σπηλαιολογική αποστολή του ΦΟΣ.

Το ερώτημα ήταν όμως, ‘Σε ποιά περιοχή;’. Μετά από κάποιες συζητήσεις με γνωστούς ‘θαμώνες’ των Λευκών Ορέων, ήρθε σύντομα και η απάντηση. Κακό Καστέλι!

Γνωρίζοντας το ανάγλυφο της περιοχής και έχοντας πλούσιες πληροφορίες από παλαιότερες αποστολές, το μόνο που έμενε ήταν η οργάνωση και το να περιμένουμε να έρθει η πρώτη μέρα για την αποστολή...

2. Ευχαριστίες

- Τον Κώστα Αδαμόπουλο, μέλος του ΣΕΛΑΣ και θαμώνα των Λευκών Ορέων, για τις πληροφορίες, για την παραχώρηση της έκθεσης της Γαλλικής αποστολής του 1982, για όλη την βοήθεια, την στήριξη και γενικότερα τον ευχαριστούμε που ‘αγκάλιασε’ αυτήν την αποστολή, η οποία χωρίς αυτόν δεν θα είχε τα ίδια αποτελέσματα.
- Τον Πέτρο Πασπαλιάρη, ορειβάτη και επίσης θαμώνα των Λευκών Ορέων, για τις πολύτιμες πληροφορίες και την βοήθεια του για την οργάνωση και πραγματοποίηση της αποστολής.
- Το Νίκο Βολάκο, μέλος του ΦΟΣ, για την παραχώρηση των ηλεκτρονικών του συσκευών που έκαναν πιο εύκολες τις επικοινωνίες μας
- Την Ιουλία Κουρουπάκη για την καθιερωμένη πλέον προσφορά της, στις αποστολές του ΦΟΣ, σε φαγώσιμα είδη και ρακί!
- Τα μέλη του ΦΟΣ που μας στήριξε ο καθένας με τον τρόπο του
- Όλους του φίλους σπηλαιολόγους που συμμετείχαν στην αποστολή γιατί τίποτα δεν θα είχε γίνει χωρίς την βοήθεια και την παρέα τους.
- Όσους ξεχάσαμε να ευχαριστήσουμε, γιατί ένα μυαλό διαθέτουμε και αυτό κακής ποιότητας.

3. Η ταυτότητα της αποστολής «Κακό Καστέλι 2007»

Διοργανωτής: Ο σπηλαιολογικός σύλλογος Φ.Ο.Σ. (Φυσιολάτρες Ορειβάτες Σπηλαιολόγοι)

Υπεύθυνος αποστολής: Πασπαλιάρης Νίκος, μέλος του ΦΟΣ και συγγραφέας του παρόντος.

Συμμετέχοντες: Συνολικά συμμετείχαν σπηλαιολόγοι από 4 ελληνικούς σπηλαιολογικούς συλλόγους. (αλφαβητικά)

1. ΦΟΣ (Φυσιολάτρες Ορειβάτες Σπηλαιολόγοι)
 - Μαλαμά Κατερίνα
 - Τριανταφύλλη Φρύνη
 - Καραγιάννης Δημήτρης
 - Κατσούπης Γιώργος
 - Πασπαλιάρης Νίκος
 - Τριανταφύλλης Γιάννης
2. Σ.Ε.Λ.Α.Σ. (Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος)
 - Αδαμόπουλος Κώστας
 - Βουρλάκης Βαγγέλης
3. ΣΠ.Ο.Κ. (Σπηλαιολογικός Όμιλος Κρήτης)
 - Λαδιανού Αγάπη
 - Μαυρόκωστα Χρύσα
 - Νικητέα Ελένη
 - Χαττά Μαρία
 - Αναστασόπουλος Γρηγόρης
 - Σουρλατζής Γιάννης
4. Ε.Ο.Σ. Χανίων (Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Χανίων)
 - Φυντίκης Γιώργος

Τόπος διεξαγωγής: Περιοχή Κακό Καστέλι στην ανατολική πλευρά του ορεινού όγκου των Λευκών Ορέων στον νομό Χανίων Κρήτης.

Διάρκεια: Η κυρίως αποστολή διήρκησε συνολικά 9 ημέρες. Ξεκίνησε από την Αθήνα στις 20 Ιουλίου 2007 και αναχώρησε για Αθήνα από τα Χανιά στις 29 Ιουλίου 2007.

Χορηγοί: Κανείς...

4. Στόχοι

Οι κύριοι στόχοι ήταν:

1. Εντοπισμός και κατάβαση στα πιο ενδιαφέροντα από τα βάραθρα που αναφέρονται στην γαλλική έκθεση αποστολής του 1982. Τα βάραθρα που κέντρισαν το ενδιαφέρον μας ήταν τα εξής: P280, M140, D100, KA27, KA18, KK12. (Κωδικοποίηση όπως αναφέρεται στην έκθεση της γαλλικής αποστολής.)
2. Καταγραφή και εξερεύνηση των σπηλαίων - βαράθρων (μικρών-μεγάλων) της ευρύτερης περιοχής. Να γίνουν καταβάσεις και χαρτογραφήσεις όσων περισσότερων βαράθρων ήταν δυνατόν.

5. Η Γεωλογία των Λευκών Ορέων

Τα Λευκά Όρη είναι η πιο μεγάλη σε όγκο και έκταση οροσειρά της Κρήτης που σχηματίζεται στο σύνολο της από μάρμαρα, ασβεστόλιθους και δολομίτες. Τα πετρώματα αυτά έχουν σαν βάση τους το ανθρακικό ασβέστιο. Στο σύνολο τους σχηματίστηκαν πριν από αρκετές εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια μέσα σε θάλασσα από το διαλυμένο ανθρακικό ασβέστιο που τα νερά της βροχής ξέπλεναν από τα πετρώματα της τότε ξηράς. Όπως αναφέρει ο Δρ. Γεωλογίας Χαρ. Γ. Φασουλάς, η εικόνα της οροσειράς δίνει τη δυναμική εντύπωση μιας γροθιάς που τρυνπάει τη γη και ξεπροβάλλει προς τον ουρανό, χαρακτηριστικό που πράγματι οφείλεται σε γεωλογικές δυνάμεις που ανασήκωσαν βίαια τα πετρώματα πριν από μερικά εκατομμύρια χρόνια και συνεχίζουν και σήμερα. Στα τελευταία 5 εκατομμύρια χρόνια η ανύψωση αυτή, συγκρινόμενη με τη σημερινή στάθμη της θάλασσας, ήταν πάνω από 1500 μέτρα.

Κατά την διάρκεια της ανύψωσης αυτής και λόγω της αντίστασης του νερού αλλά και του βάρους του ίδιου του όγκου σχηματίστηκαν πολλά καρστικά φαινόμενα όπως φαράγγια (Σαμαριά, Αράδενα, κ.α.) ή μεγάλα σπήλαια (Γουργούθακας, Μαύρο Σκιάδι, κ.α.). Όλα αυτά τα φαινόμενα είναι αποτέλεσμα της καρστικής διάβρωσης και της τεκτονικής ανύψωσης της ξηράς.

Η γεωλογία της περιοχής θα μπορούσε να είναι μονότονη, μια που σε σχέση με την υπόλοιπη Κρήτη, τα πετρώματα που υπάρχουν είναι πολύ λίγα. Συνολικά στον κύριο κορμό της οροσειράς υπάρχουν δύο κυρίως ομάδες πετρωμάτων, των **Πλακωδών Ασβεστόλιθων** και του **Τρυπαλίου**. Η σημαντικότερη και αυτή που κατέχει το μεγαλύτερο όγκο είναι η ομάδα πετρωμάτων των "Πλακωδών Ασβεστολιθών". Είναι τα πετρώματα που σε όλο το νησί σχηματίζουν τη ραχοκοκαλιά πάνω στην οποία βρίσκονται όλες οι υπόλοιπες ομάδες, παράλληλα, είναι και τα πιο βαθιά πετρώματα που γνωρίζουμε στην Κρήτη, εφόσον δεν ξέρουμε τι υπάρχει κάτω από αυτά. Αν και στην Κρήτη η ηλικία των πετρωμάτων της ομάδας ξεκινάει από τα 300 περίπου εκατομμύρια χρόνια από σήμερα, στα Λευκά Όρη υπάρχουν μόνο τα ανώτερα τμήματα της ομάδας. Έτσι, στις ανατολικές παρυφές της οροσειράς υπάρχουν **γκρίζοι δολομίτες και ασβεστόλιθοι ηλικίας 200 εκ.χρ.**, ενώ στον **κεντρικό κορμό της οροσειράς εμφανίζονται τα νεώτερα πετρώματα**

Από τα πιο χαρακτηριστικά είναι ο **στρωματολιθικός δολομίτης**, ένα σκούρο ταινιωτό πέτρωμα με λουρίδες αποθέσεων σιδήρου, που δημιουργείται από τους στρωματολίθους, οργανισμούς που ζουν σε νερά χωρίς οξυγόνο. Αυτοί οι οργανισμοί που απορροφούν τα διαλυμένα οξείδια του σιδήρου και απελευθερώνουν οξυγόνο, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην εμφάνιση του οξυγόνου στην ατμόσφαιρα της γης πριν από 2 δισεκατομμύρια χρόνια. Σε πολλά σημεία της οροσειράς και ιδιαίτερα στην κορυφή του Γκίγκιλου, κιτρινωποί σχιστόλιθοι με λεπτά στρώματα ψαμμιτών, σκεπάζουν το στρωματολιθικό δολομίτη. Αυτά τα στρώματα που παίρνουν την ονομασία τους από τη χαρακτηριστική κορυφή, σηματοδοτούν ένα μεγάλο γεωλογικό γεγονός πριν από 160 εκ.χρ. Τότε ο βυθός του ωκεανού μέσα στον οποίο σχηματίζονταν τα πετρώματα της ομάδας άρχισε να βαθαίνει γρήγορα ως συνέπεια της απομάκρυνσης των πλακών της Αφρικής και της Ευρώπης. Αποτέλεσμα του φαινομένου αυτού ήταν να σχηματιστεί το πλέον τυπικό πέτρωμα της ομάδας, που κυριαρχεί στην οροσειρά και μέσα στο φαράγγι της Σαμαριάς, ο

πλακώδης, γκρίζο-μπλε ασβεστόλιθος με τις χαρακτηριστικές λευκές ταινίες ή σώματα πυριτόλιθου.

Ο ασβεστόλιθος αυτός που αποτέλεσε για αιώνες ένα καταπληκτικό δομικό υλικό σε όλο το νησί, έχει στη βάση του σφαιρικά ή ελλειπτικά σώματα λευκού πυριτόλιθου που σύμφωνα με κάποιους ερευνητές μπορεί να οφείλονται σε σφουγγάρια που ζούσαν στο βυθό, όσο ακόμα ήταν σχετικά σε μικρό βάθος. Στα ανώτερα του τμήματα το πέτρωμα αποτελείται από πιο λεπτές πλάκες που αποχωρίζονται εύκολα μεταξύ τους και εναλλάσσονται με ταινίες και πολύπλοκες, σχεδιαστικά, μορφές λευκού πυριτόλιθου. Τόσο ο ασβεστόλιθος όσο και ο πυριτόλιθος σχηματίστηκαν από τα διαλυμένα άλατα του ασβεστίου και του πυριτίου στα μεγάλα θαλάσσια βάθη.

Πάνω από αυτούς τους πλακώδεις ασβεστόλιθους, υπάρχουν σε ορισμένα σημεία της οροσειράς, πολύ μικρά στρώματα φλύσχη που αποτέθηκε πριν από 30 περίπου εκ.χρ. κλείνοντας τη διαδικασία σχηματισμού των πετρωμάτων της ομάδας των "Πλακωδών Ασβεστόλιθων".

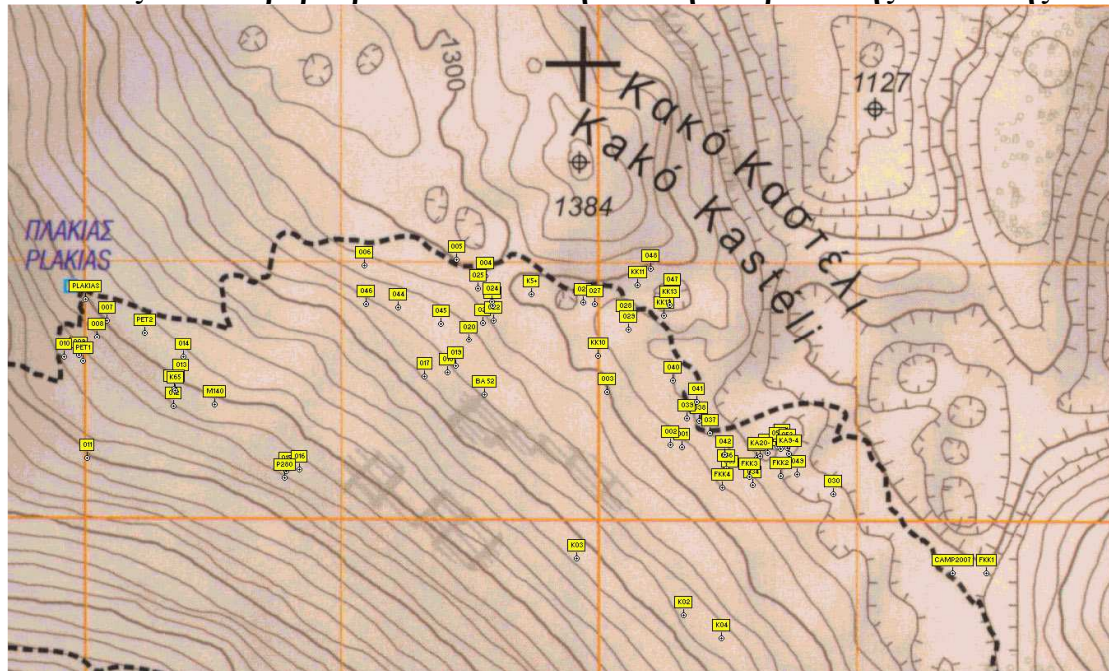
Εκτός όμως από τα πετρώματα των Πλακωδών ασβεστόλιθων μερικές άλλες ομάδες πετρωμάτων βρίσκονται στην οροσειρά των Λευκών Ορέων. Πρόκειται για την ομάδα των ανακρυσταλλωμένων ασβεστόλιθων του Τρυπαλίου, τα σχιστολιθικά κυρίως πετρώματα της ομάδας των Φυλλιτών-χαλαζιτών και ασβεστόλιθοι της ομάδας της Τρίπολης. Τα πετρώματα του Τρυπαλίου εμφανίζονται μόνο στη δυτική Κρήτη και είναι οι χαρακτηριστικοί λευκοί ασβεστόλιθοι (μάρμαρα) των κορυφών των Λευκών Ορέων που σκεπάζουν τους Πλακώδεις ασβεστόλιθους ή οι λατυποπαγείς ασβεστόλιθοι με τις τρύπες που συναντούνται από τους Λάγκους μέχρι και τον Ομαλό, ή στο όρος Τρυπάλι στα ανατολικά της οροσειράς. Η ηλικία τους είναι από 200 έως 140 εκ.χρ.

Τα υπόλοιπα πετρώματα σκεπάζουν και αυτά τους Πλακώδεις Ασβεστόλιθους, αλλά έχουν όμως πολύ μικρή εμφάνιση, κυρίως στα ανατολικά και δυτικά περιθώρια της οροσειράς, αν και στην υπόλοιπη Κρήτη καλύπτουν μεγάλες εκτάσεις.

5. Χάρτες

Χάρτης 1:

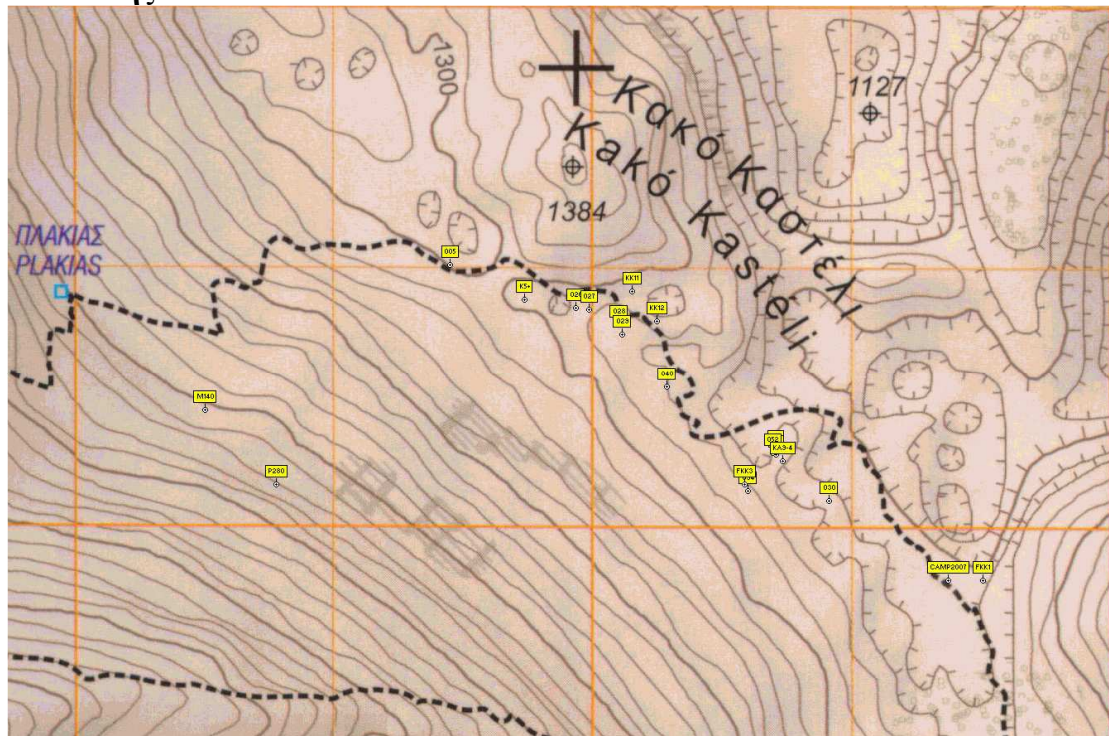
Απεικονίζονται τα βάραθρα που εντοπίστηκαν στην διάρκεια της αποστολής.

Απόσπασμα από τον χάρτη ΑΝΑΒΑΣΗ Λευκά Όρη Πάχυνες 1:25000.

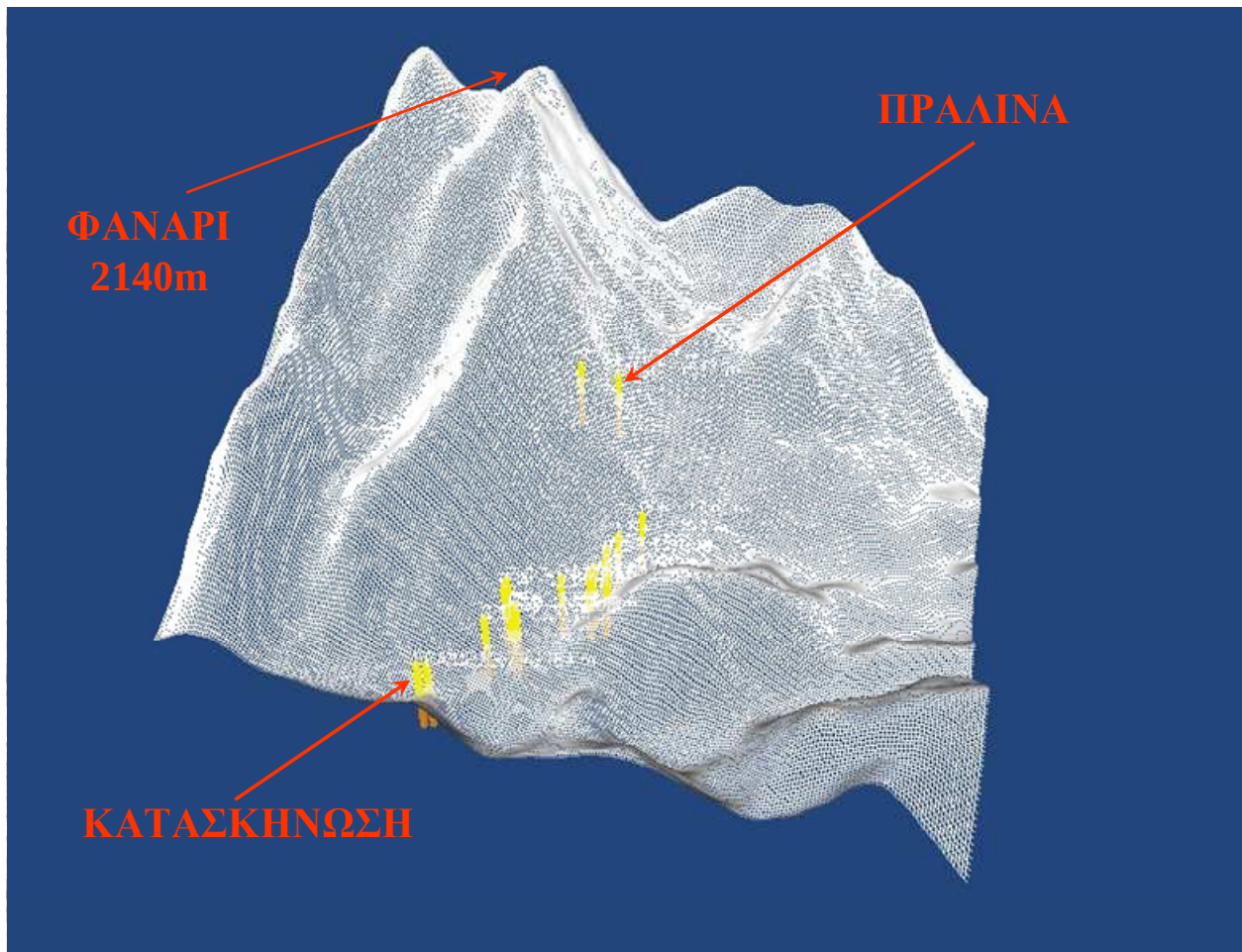
Χάρτης 2:

Απεικονίζονται τα βάραθρα στα οποία έγιναν καταβάσεις από τα μέλη της αποστολής.

Απόσπασμα από τον χάρτη ΑΝΑΒΑΣΗ Λευκά Όρη Πάχυνες 1:25000.

Μια τρισδιάστατη απεικόνιση της περιοχής κοιτώντας από βόρειο-ανατολικά.

Τα κίτρινα σημάδια απεικονίζουν τα βάραθρα στα οποία έγιναν καταβάσεις από τα μέλη της αποστολής

6. Προετοιμασία αποστολής

Η καλή προετοιμασία μιας αποστολής είναι η μισή επιτυχία. Έτσι, δεν μπορούσαμε να οργανώσουμε μια αποστολή χωρίς να γνωρίζουμε την περιοχή και την δυνατότητα που μας δίνεται για να στηθεί μια κατασκήνωση. Έτσι λοιπόν ελήφθη η απόφαση να γίνει μια αναγνωριστική αποστολή στο Κακό Καστέλι με σκοπό να βρεθεί χώρος για να στηθούν αντίσκηνα, να ελεγχθεί η κατάσταση του νερού στην κοντινή στέρνα καθώς και να εντοπιστούν όσα πιο πολλά βάραθρα γινόταν, ώστε να υπάρχει υλικό.

Οι πληροφορίες που είχαμε για την περιοχή ήταν από μια αναφορά μιας Γαλλικής αποστολής του 1982. Εκεί αναφερόταν ένα βάραθρο 260 μέτρων (P280), καθώς επίσης και άλλα 4 βάραθρα με βάθος 100 περίπου μέτρα (M140, D100, KA27). Βασιζόμενοι σε έναν χάρτη που περιείχε η γαλλική αναφορά, πρωταρχικός μας στόχος ήταν να εντοπιστούν τα βάραθρα αυτά. Για τον σκοπό αυτό είχαμε κάνει και μια προεργασία με την βοήθεια της τεχνολογίας. Μέσω του προγράμματος Google Earth εντοπίσαμε τις πιθανές εισόδους στην περιοχή του Κακού Καστέλου και σημειώσαμε τις συντεταγμένες στα GPS. Έτσι θα είχαμε ένα στοιχείο για να ξεκινήσουμε το ψαχτίρι.

Στην περιοχή απ' όσο γνωρίζαμε είχαν γίνει παλαιότερα 3 ξένες αποστολές – δύο από Γάλλους και μια από Άγγλους – καθώς και μια αποστολή το 2001 από μέλη του ΣΠ.Ο.Κ. και του Ε.Ο.Σ. Χανίων.

Για το στήσιμο της κατασκήνωσης εξασφαλίστηκαν κάποια βασικά υλικά, όπως ένα μεγάλο αντίσκηνο, δυο φιάλες υγραερίου με φλόγιστρο, κατσαρόλες, ένα τραπέζι εξοχής, μπιτόνια για νερό, μια γεννήτρια και άλλα ακόμη μικροπράγματα. Τα συσκευασμένα φαγητά, για τα οποία δεν υπήρχε ο φόβος να χαλάσουν, τα προμηθευτήκαμε την Αθήνα, ενώ τα υπόλοιπα, όπως ψωμί, λαχανικά, φρούτα, τυρί, από το χωρίο Αμμουδάρι στο οροπέδιο του Ασκύφου.

Για τις επικοινωνίες ειδοποιήθηκαν τα μέλη της αποστολής να φέρουν τους προσωπικούς τους ασυρμάτους (walky talky) αλλά υπήρχε και η ανάγκη για ένα ή δυο ασυρμάτους με μεγαλύτερη εμβέλεια, την οποία ανάγκη κάλυψε ο Νίκος Βολάκος.

8. Το χρονικό της αναγνωριστικής αποστολής (25-27 Μαΐου)

Παρασκευή 25 Μαΐου 2007

Τι μας περιμένει άραγε;

Στο πλοίο για Χανιά συναντιούνται τα μέλη της αναγνωριστικής αποστολής. Αδαμόπουλος Κώστας, Πασπαλιάρης Νίκος και Τριανταφύλλης Γιάννης. Παρά τον αμιγώς αναγνωριστικό χαρακτήρα της αποστολής, την τελευταία στιγμή αποφασίσαμε να πάρουμε μαζί μας και υλικά για να κατέβουμε σε κάποιο βάραθρο. Ο ενθουσιασμός ήταν μεγάλος για το τι επρόκειτο να κάνουμε και τι μπορεί να βρούμε.

Σάββατο 26 Μαΐου 2007

Καλύτερα δεν γίνεται!

Φτάνοντας στο λιμάνι των Χανίων, μας περιμένει ο Πέτρος Πασπαλιάρης, ο οποίος έχει συνεννοηθεί και μας έχει κλείσει ένα ενοικιαζόμενο αυτοκίνητο για να φτάσουμε στο χωριό Αμμουνδάρι και από εκεί μέχρι το οροπέδιο “Νιάτο”. Το πλάνο είναι ότι φτάνουμε μέχρι όπου μπορούμε με το αυτοκίνητο, εκεί αφήνουμε τα περισσότερα πράγματα και ξεκινάμε με ελαφριά σακίδια μια αναγνώριση της περιοχής. Αναλόγως με το τι θα βρούμε, θα εξαρτηθεί και το πλάνο της επόμενης μέρας.

Το Κακό Καστέλι μας υποδέχεται με μια ελαφριά ομίχλη αλλά το ψαχτήρι αρχίζει βασιζόμενο στον χάρτη των Γάλλων και τα στίγματα από το Google Earth. Στο τέλος του χωματόδρομου βρίσκεται η στέρνα η οποία θα μας προμηθεύει με νερό. Η ποιότητα του νερού ήταν πολύ καλή όπως και η κατάσταση της στέρνας. Η ύπαρξη νερού κοντά στην κατασκήνωση είναι ευνόητο ότι μας απασχολούσε πολύ και μετά από την “επιτόπια αυτοψία” μας, αισθανθήκαμε πιο σίγουροι για την επιτυχία της αποστολής. Περίπου 400 μέτρα παρακάτω, συναντήσαμε ένα μεγάλο πλάτωμα σε

(φωτό Γ.Τριανταφύλλης)

Στην είσοδο του Κακού Καστελιού με φόντο το Φανάρι (2140μ.) και τον Κονταλά(1995μ.)

υψόμετρο 1185μ, το οποίο ήταν ιδανικό για κατασκήνωση. Πέρα από τον άπλετο χώρο για πολλά αντίσκηνα, η θέση της κατασκήνωσης είχε και δέντρα τα οποία έκαναν την παραμονή μας πιο δροσερή και ευχάριστη τις ζεστές καλοκαιρινές μέρες της αποστολής. Έτσι αφού είχαμε εξασφαλίσει τόσο γρήγορα τα δυο βασικά πράγματα για την κατασκήνωση (νερό – χώρο), είχαμε όλη την μέρα για ψαχήρι. Ψάχνοντας για το 260άρι βράθρο, ανακαλύπτουμε ότι ο χάρτης μας έχει πάει τελείως αλλού, και το πέτρωμα δεν παρουσιάζει ενδείξεις για κάποιο μεγάλο βράθρο εκεί γύρω. Έχοντας φτάσει ψηλότερα από την θέση “Λουτσολάκι”, αποφασίζουμε να ακολουθήσουμε τα στίγματα από το Google Earth. Το πρώτο ήταν αποτυχία καθώς ήταν μια σκίαση από κάποια βράχια. Δεν έχουμε απογοητευτεί όμως, μέχρι στιγμής έχουν εντοπιστεί περίπου 30 είσοδοι. Καθόλου άσχημα για πρώτη μέρα. Όμως θέλουμε να εντοπίσουμε το P280 και το M140.

Μια από τις χαρακτηριστικές ‘κρεβάς’ στο Κακό Καστέλι

Επιμένουμε και συνεχίζουμε προς τα υπόλοιπα στίγματα που είχαμε από το Google Earth. Βάση των στιγμάτων αυτών, εντοπίζονται δυο είσοδοι με κωδικές ονομασίες K65 και M140, ενώ λίγο αργότερα εντοπίζεται και το “περιβόητο” 260άρι με κωδικό P280. Γεμάτοι χαρά για τα ευρήματά μας, παίρνουμε τον δρόμο της επιστροφής και σημειώνουμε μερικά βράθρα ακόμη. Φτάνοντας στο αυτοκίνητο, στήνουμε αντίσκηνα και να ετοιμάζουμε την σούπα και τα ζυμαρικά της “επιτυχίας”.

Συνολικά εντοπίσαμε 35 εισόδους βαράθρων την πρώτη μέρα. Καθόλου άσχημα! Για την επόμενη μέρα αποφασίζουμε να κατέβουμε δυο βάραθρα (024 και 025) κοντά στο διάσελο του Κακού Καστελιού (1440μ) με το Φανάρι (2140μ).

Κυριακή 27 Μαΐου 2007

Η πρώτη επαφή

Παίρνουμε τα απαραίτητα υλικά και ξεκινάμε για τα δυο βάραθρα που έχουμε αποφασίσει από το προηγούμενο βράδυ. Το πρώτο βάραθρο ήταν στενό σχετικά με κοφτερούς βράχους (δεν μετανιώσαμε που κουβαλάγαμε τις κορντούρες) με βάθος περίπου 25 μέτρα (σελ 32).

(φωτό Ν.Πασπαλιάρης)

Ο Κώστας Αδαμόπουλος βγαίνοντας από το 024

Το δεύτερο βάραθρο ήταν αρκετά πιο πλατύ και ανοιχτό από το πρώτο με βάθος περίπου 20 μέτρα. Καθώς η ώρα είχε περάσει σχετικά, αρχίσαμε να γυρίζουμε προς το αυτοκίνητο, και στο δρόμο μας συναντήσαμε τον Πέτρο Πασπαλιάρη, ο οποίος είχε έρθει για παρέα και να μας δείξει λίγο την περιοχή καθώς την είχε επισκεφτεί

δυο φορές ακόμη παλαιότερα. Επιπλέον, την δεύτερη αυτή μέρα πέρα από τις δύο αυτές εξερευνήσεις, εντοπίστηκαν 15 ακόμη εισόδοι βαράθρων. Γεμάτοι χαρά και ικανοποίηση για την απόλυτα επιτυχημένη αποστολή μας, ξεκινάμε για τις Βρύσσες όπου και ο παραδοσιακός σταθμός για σουβλάκι και μπύρα. Την χαρά μας όμως επισκίασαν τα νέα που μαθαίνουμε για το τραγικό συμβάν στον ποταμό Λούσιο και τον χαμό 8 νέων ανθρώπων.

Η πλαγιά του Φαναριού (2140μ) με το M140 (Πραλίνα) στο κέντρο.

9. Χρονικό Αποστολής Ιουλίου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20/7/2007

Αναχώρηση από Αθήνα

Τα μέλη της αποστολής – Αδαμόπουλος Κώστας, Βουρλάκης Βαγγέλης, Καραγιάννης Δημήτρης, Μαλαμά Κατερίνα, Κατσούπης Γιώργος και Πασπαλιάρης Νίκος συναντιούνται στο F/B “Πρέβελη” με προορισμό τα Χανιά. Πολύς ο κόσμος που ταξιδεύει και έτσι τα μέλη της αποστολής στριμώχνονται στα παγκάκια του καταστρώματος, συζητώντας μέχρι αργά το βράδυ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 21/7/2007

Η μέρα της “έκπληξης”

Αφιξη το πρωί στο λιμάνι της Σούδας. Εκεί συναντάμε και τον Πέτρο Πασπαλιάρη, ο οποίος θα μας συνοδεύει για τις δύο επόμενες ημέρες. Αφού μπορούμε όλοι στα οχήματα ξεκινάμε με προορισμό τις Βρύσες, όπου γίνεται η καθιερωμένη στάση για καφέ και πρωινό. Εκεί συναντάμε τους Αναστασόπουλο Γρηγόρη, Μαυρόκωστα Χρύσα, Λαδιανού Αγάπη και Σουρλατζή Γιάννη, όλοι μέλη του ΣΠΟΚ (Σπηλαιολογικός Όμιλος Κρήτης) οι οποίοι έχουν έρθει για να συμμετάσχουν στην αποστολή. Μετά τον καφέ και την κουβέντα ξεκινάμε όλοι μαζί για το χωρίο “Αμμουδάρι” στο οροπέδιο του “Ασκούφου”, από όπου θα προμηθευτούμε φρούτα, ψωμί, λαχανικά, κρασί, τυρί. Από το Αμμουδάρι ξεκινάει ο δρόμος για το καταφύγιο της “Ταυρής”, το οροπέδιο “Νιάτο” και καταλήγει στην περιοχή “Καταστρωμένο”, όπου ήταν και το σημείο στο οποίο θα αφήναμε τα αυτοκίνητα. Όμως, λίγο πριν φτάσουμε στο σημείο αυτό, συναντάμε ένα άλλο αυτοκίνητο με 4 Γάλλους. Δεν αργούμε να καταλάβουμε ότι είναι σπηλαιολόγοι. Ύστερα από κουβέντα μαζί τους μας λένε ότι έχουν εξερευνήσει ένα βάραθρο 490 μέτρων, και το όνομα αυτού Πραλίνα. Μετά από σύγκριση των στιγμάτων στο GPS, διαπιστώσαμε με μεγάλη έκπληξη ότι πρόκειται για το βάραθρο με κωδικό M140, το οποίο είχε εντοπιστεί στην αναγνωριστική αποστολή του Μαΐου και αποτελούσε έναν από τους σημαντικότερους στόχους μας.

Οι δυο από τους τέσσερις Γάλλους σπηλαιολόγους που συναντήσαμε.

Στο εν λόγω βάραθρο, οι Γάλλοι είχαν βρει ένα παράθυρο στη μέση του πρώτου πηγαδιού (P.90) και από εκεί συνέχισαν την εξερεύνηση, έχοντας διανοίξει με σφυροκάλεμο ένα στένωμα (στένωμα Felix) σε βάθος -100μ. Οι 4 Γάλλοι είναι μέλη του σπηλαιολογικού συλλόγου SAC και δραστηριοποιούνταν στην περιοχή τα τελευταία 3 χρόνια. Αφού μας έδωσαν το σκαρίφημα της Πραλίνας και μερικές πληροφορίες για την μορφολογία και τις συνθήκες του σπηλαίου, ανταλλάξαμε διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και δεσμευτήκαμε για μια κοινή αποστολή την επόμενη χρονιά (2008).

(φωτό Γ.Αναστασόπουλος)

Όλη η ομάδα στην είσοδο της Πραλίνας

Φτάνοντας στο τέρμα του δρόμου, παρκάρουμε τα οχήματα και αρχίζουμε να κουβαλάμε όλα τα υλικά στο πλάτωμα όπου και θα στηνόταν η κατασκήνωση (σε υψόμετρο 1185μ). Αφού στήνονται τα αντίσκηνα και τακτοποιούνται τα υλικά, σειρά έχει ξεκούραση και κουβέντα για να αναθεωρηθούν οι προτεραιότητες της αποστολής. Το απόγευμα ανεβαίνουμε όλοι μέχρι την είσοδο του M140 (Πραλίνα)

ενώ ο Βαγγέλης Βουρλάκης και ο υπογράφων αναλαμβάνουν να αρματώσουν μέχρι το παράθυρο, στα -45μ. Στην επιστροφή, βρίσκουμε ένα πολύ καλύτερο μονοπάτι ξεκινά από την είσοδο του σπηλαίου και καταλήγει στην στέρνα όπου και έχουμε παρκάρει τα αυτοκίνητα. Από εκεί η κατασκήνωση απέχει λίγα λεπτά (σε πολύ ομαλό μονοπάτι). Εκεί (στην κατασκήνωση) φτάσαμε τελικά μετά την δύση του ηλίου. Αργά το βράδυ καταφτάσαν η Ελένη Νικητέα με την Μαρία Χαττα, και η δύο μέλη του ΣΠΟΚ τα οποία εντάχθηκαν στην δύναμη της αποστολής.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22/7/2007

Ωρα για δράση!!!

(φωτό Κ.Αδαμόπουλος)

Ατενίζοντας το Κακό Καστέλι

Πρώτη μέρα δράσης και χωριζόμαστε σε ομάδες με διαφορετικό αντικείμενο η κάθε μια. Ο Κώστας με τον Γρηγόρη πάνε στην Πραλίνα για μια αναγνωριστική κατάβαση έτσι ώστε να έχουμε εικόνα του σπηλαίου. Η Κατερίνα με τον Δημήτρη πάνε να κατέβουν σε μικρά βαραθράκια (με κωδικούς 026, 027, 028, 029, 040 στον Χάρτη 2). Η Χρύσα με τον Γιώργο πάνε για κατάβαση στο K5+ το οποίο δείχνει να είναι λίγο μεγαλύτερο και έτσι δεν προγραμματίζουν άλλη εξερεύνηση για την ημέρα αυτήν. Ο Νίκος με τον Βαγγέλη πάνε στο βάραθρο με κωδικό 005 κοντά στο διάσελο της ομώνυμης κορυφής Κακό Καστέλι (1440μ) με την κορυφή Φανάρι (2140μ). Τέλος, ο Γιάννης με τον Πέτρο, την Ελένη, την Μαρία και την Αγάπη πάνε για το επονομαζόμενο “ψαχτήρι” δηλαδή την αναζήτηση νέων σπηλαίων (prospection). Οι τελευταίοι ανεβαίνουν μέχρι την κορυφή του Κακού Καστελιού, εντοπίζοντας στην διαδρομή αρκετά νέα σπήλαια. Αν και βρίσκονται σε διαδικασία αναζήτησης σπηλαίων δεν χάνουν την ευκαιρία να κατέβουν ένα από αυτά και συγκεκριμένα αυτό με κωδικό KK11 (κατεβηκαν η Ελένη με τον Γιάννη).

Κατά το μεσημέρι ο Νίκος με τον Βαγγέλη βγαίνουν από το “005” το οποίο ομολογουμένως δεν τους εντυπωσίασε. Έχοντας αρκετό χρόνο ακόμη αποφασίζουν να πάνε να συναντήσουν τους υπόλοιπους που κάνουν “ψαχήρι”. Κατά την επιστροφή συναντούν επίσης την Κατερίνα, τον Δημήτρη, τον Πέτρο, την Μαρία και την Αγάπη να προσπαθούν να βρουν καταφύγιο από την ζέστη και τον ήλιο, κάτω από μερικά από τα λιγοστά μεγάλα δέντρα της περιοχής. Την ίδια στιγμή ο Γιάννης με την Ελένη αρμάτωναν λίγο παραπέρα το ΚΚ11 (όπως αναφέρθηκε πιο πάνω). Η ζέστη ήταν βασανιστική και κανείς δεν ήθελε να αφήσει την σκιά των δέντρων. Όμως, υπάρχουν δουλειές να γίνουν και κάποιος πρέπει να κάνει την αρχή. Έτσι λοιπόν ο Βαγγέλης ανέβασε την μπαταρία του τρυπανιού στην είσοδο του Ρ280 για να χρησιμοποιηθεί την επόμενη μέρα. Η Κατερίνα με τον Δημήτρη έφυγαν να συνεχίσουν να κάνουν τα υπόλοιπα “βαραθράκια” που είχαν προγραμματίσει από το πρωί. Ο Πέτρος, ο Νίκος, η Μαρία και η Αγάπη συνεχίζουν το ψαχήρι και έτσι εντοπίζουν 4 ακόμη βάραθρα μεταξύ των οποίων το ΚΚ12 και το ΚΚ13 (σήμανση από παλαιότερη σπηλαιολογική αποστολή).

Το απόγευμα όλες οι ομάδες επιστρέφουν σιγά σιγά στην κατασκήνωση. Ο Πέτρος μας αποχαιρετάει αφού την επόμενη μέρα δούλευε. Τελευταίοι έφτασαν ο Κώστας με τον Γρηγόρη από την Πραλίνα, οι οποίοι είχαν αρματώσει το μεγάλο πηγάδι (πηγάδι της σοκολάτας) και έφτασαν μέχρι το τέλος των μαιάνδρων στα -335μ. Μας είπαν ότι θα ήταν πολύ επικίνδυνο να συνεχίζαμε την εξερεύνηση γιατί ο μαιάνδρος ήταν αρκετά στενός και σε περίπτωση ατυχήματος η κατάσταση θα ήταν πολύ δύσκολη. Έτσι αποφασίσαμε να αρχίσουμε διανοίξεις με σκοπό να βελτιώσουμε όσο είναι δυνατόν τις συνθήκες ασφαλείας τόσο για την τρέχουσα όσο και για μελλοντικές εξερευνήσεις.

ΔΕΥΤΕΡΑ 23/7/2007

Η δράση συνεχίζεται!

Ο Δημήτρης με τον Βαγγέλη ξεκινάνε πρώτοι να πάνε στην Πραλίνα, προετοιμασμένοι να αρχίσουν τις διανοίξεις και να προωθήσουν υλικά. Ο Γιώργος ξεκινάει με προορισμό το Κ5+ για να πάρει το τρυπάνι - το οποίο έμεινε στην είσοδό του από την προηγούμενη ημέρα - και να το πάει στην Πραλίνα για να το χρησιμοποιήσουν ο Δημήτρης με τον Βαγγέλη. Η Χρύσα, με τον Γιάννη, τον Γρηγόρη, την Ελένη, την Μαρία και την Αγάπη ξεκινάνε για το Ρ280. Τα πετρώματα στην είσοδο είναι αρκετά σαθρά και υπάρχει πρόβλημα στην τοποθέτηση των σπιτ. Τελικά η Χρύσα, ο Γιάννης και ο Γρηγόρης αρματώνουν μέχρι τα -140μ περίπου.

Η Χρύσα στην είσοδο του P280

Η Αγάπη έπρεπε να φύγει το μεσημέρι και λίγο μετά την άφιξή στο P280 επιστρέφει μαζί με την Ελένη και την Μαρία στην κατασκήνωση κάνοντας και ψαχίρι ταυτόχρονα. Εν τω μεταξύ, η Κατερίνα με τον Νίκο πάνε στο K5+ να πάρουν τους σάκους με τα υλικά για να πάνε να κατέβουν το KK12. Φτάνοντας στο K5+, βλέπουν τον Γιώργο να κατεβαίνει την πλαγιά επιστρέφοντας από την Πραλίνα και μετά από μεταξύ τους επικοινωνία αποφασίζουν να περιμένουν τον Γιώργο για να πάνε όλοι μαζί στο KK12. Ο Κώστας έχει μείνει στην κατασκήνωση να κάνει δουλειά στο λάμποπ ενώ αργότερα θα έρθει στο KK12 όταν τελειώσει. Ο Νίκος αρματώνει το KK12 ενώ η Κατερίνα αποφασίζει να κάνει μια σχετική χαρτογράφηση. Μετά το κεντρικό πηγάδι εντοπίζουμε το στενό το οποίο φαίνεται στην χαρτογράφηση της γαλλικής αναφοράς του 1982. Το στενό είναι περίπου 15 εκατοστά πλατύ και 2 με 3 μέτρα μήκος, ενώ συνεχίζει γύρω στα 50-60 μέτρα παρακάτω. Η διάνοιξη είναι δύσκολη και δεν είναι μέσα στα πλάνα της αποστολής καθώς υπάρχουν σημαντικότερες δουλειές. Εν τω μεταξύ, καταφτάνει ο Κώστας ο οποίος κατεβαίνει και αυτός στο KK12. Τα δέντρα στην είσοδο του προσφέρουν μια δροσιά και κανείς δεν έχει όρεξη να μετακινηθεί από εκεί. Ο ήλιος και η ζέστη είναι πιο δύσκολοι αντίπαλοι από ότι φανταζόμασταν. Το βράδυ ενώ έχουν μαζευτεί όλες οι ομάδες στην κατασκήνωση, καταφτάνει τελευταία και η ομάδα της Πραλίνας. Όπου μας περιμένει μια δυσάρεστη έκπληξη, ο Βαγγέλης είναι με επιδέσμους στο κεφάλι αλλά με καλή διάθεση. Έκει μας περιέγραψαν την στιγμή που ο Δημήτρης ανέβαινε πρώτος στο μεγάλο πηγάδι και ο Βαγγέλης ήταν στη αλλαγή στο μικρό παταράκι. Εκεί ο Βαγγέλης έβγαλε το κράνος του για να αλλάξει μπαταρίες στον φακό του και εκείνη την στιγμή έπεσε μια πέτρα η οποία ευτυχώς τον χτύπησε επιφανειακά στο ακάλυπτο κεφάλι του. Ο Δημήτρης κατέβηκε και του έδωσε τις πρώτες βοήθειες. Μετά από λίγο που συνήλθε, συνέχισε μόνος του κανονικά χωρίς βοήθεια την έξοδο από την

Πραλίνα. Ο τραυματισμός του δεν είναι ιδιαίτερα σοβαρός και η Κατερίνα του περιποιείται την πληγή στην κατασκήνωση. Στην Πραλίνα έγινε διάνοιξη στο πρώτο στένωμα, τον Φέλιξ, στα -100 περίπου και τα υλικά των διανοίξεων προωθήθηκαν μέχρι την αρχή του μαιάνδρου.

(φωτό Γ.Αναστασόπουλος)

Πρωί στην κατασκήνωση

ΤΡΙΤΗ 24/7/2007

Αναχωρήσεις και αφίξεις

Το πρωί αναχωρούν ο Γρηγόρης με τον Γιάννη. Το απόγευμα είναι προγραμματισμένο να αναχωρήσουν και η Χρύσα, η Ελένη, η Μαρία καθώς και ο Βαγγέλης με τον Γιώργο. Οπότε επικεντρώνονται στο να μαζέψουν τα πράγματά τους και να τακτοποιηθούν. Ο Κώστας με τον Νίκο πάνε στην Πραλίνα για να αρχίσουν το σπάσιμο στον μαιάνδρο. Η Κατερίνα με τον Δημήτρη πάνε να κάνουν μικρά βαραθράκια (050, 052, KA19). Η Χρύσα, η Ελένη και η Μαρία θα πάνε να κάνουν ένα βαραθράκι (030) κοντά στην κατασκήνωση πριν φύγουν. Κάποια στιγμή μες την ημέρα, την κατασκήνωση επισκέφτηκε ένας από τους 4 Γάλλους. Παρόλη την δυσκολία στην επικοινωνία, του εξηγήσαμε για τις διανοίξεις που κάνουμε στην Πραλίνα και χάρηκε πολύ. Ο φόβος τους ήταν μήπως συνεχίσουμε εμείς την εξερεύνηση. Μας έδωσε πληροφορίες για το ποιο σημείο του δεύτερου κομματιού του μαιάνδρου πρέπει να σπαστεί. Το απόγευμα καταφτάνει στην κατασκήνωση και ο Γιώργος Φυντίκης. Κατά τις 10 το βράδυ βγαίνουν ο Κώστας και ο Νίκος από την Πραλίνα. Έχουν διανοίξει το πρώτο κομμάτι του μαιάνδρου μέχρι τις χαρακτηριστικές πλάκες και έχουν σπάσει την μισή μεγάλη πέτρα που βρισκόταν από πάνω τους. Το βράδυ όταν φτάνουν στην κατασκήνωση τους περιμένουν τηγανητές πατάτες και ποπ-κορν και η κεφάτη διάθεση του Φυντίκη!

(φωτό Κ.Αδαμόπουλος)

Ένα σημείο του μαιάνδρου μετά τις διανοίξεις

(φωτό Χ.Μαυρόκωστα)

Διασκορπισμένοι στο πεδίο

(φωτό Χ.Μαυρόκωστα)

Βράδυ στην κατασκήνωση

ΤΕΤΑΡΤΗ 25/7/2007

Δουλειά δουλειά δουλειά!

Η Κατερίνα, ο Δημήτρης και ο Γιώργος (Φυντίκης) πάνε στην Πραλίνα για να συνεχίσουν το σπάσιμο από τις πλάκες και μετά. Ο Κώστας και ο Νίκος κάθονται στην κατασκήνωση για ξεκούραση καθώς η κόυραση είναι μεγάλη από την προηγούμενη μέρα. Το απόγευμα οι δυο τελευταίοι πάνε μέχρι το καταφύγιο της Ταύρης να πάρουν τηλεφώνo. Ο μεν Κώστας την έγκυο γυναίκα του Ολυμπία και ο Νίκος απλά για να δώσει σημεία ζωής σε συγγενείς και φίλους. Αρκετά αργά το βράδυ ακούνε από τον ασύρματο ότι η ομάδα της Πραλίνας έχει βγει από το σπήλαιο και είναι όλοι καλά. Έτσι αποφασίζουν να πάνε για ύπνο.

(φωτό Κ.Μαλαμά)

Η Κατερίνα στο στένωμα Φέλιξ στα -100μ στην Πραλίνα

ΠΕΜΠΤΗ 26/7/2007

Δαγκώνοντας την πραλίνα!

Αλλαγή φρουράς! Ο Κώστας και ο Νίκος ετοιμάζονται να πάνε στην Πραλίνα. Ο Δημήτρης τους ενημερώνει ότι έσπασαν την μεγάλη πέτρα και έγιναν διανοίξεις μέχρι και την εισροή. Το πρώτο κομμάτι του μαιάνδρου είναι σχεδόν έτοιμο και μένει να δουλευτεί το δεύτερο τμήμα, το οποίο είναι πολύ πιο στενό. Ο Δημήτρης, η Κατερίνα και ο Γιώργος θα ξεκουραστούν στην κατασκήνωση μιας και είναι εξαντλημένοι από την προηγούμενη μέρα. Φτάνοντας στην είσοδο της Πραλίνας, ο Νίκος διαπιστώνει ότι έχει ξεχάσει τις επιγονατίδες και τα γάντια του στην κατασκήνωση. Ο Κώστας, μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με την γυναίκα του Ολυμπία σκέφτεται την πιθανή αναχώρησή του λόγω αδιαθεσίας της Ολυμπίας. Πράγμα που προϋποθέτει να έχουν βγει από την Πραλίνα μέχρι τις 5 το απόγευμα περίπου, έτσι ώστε να προλάβει το πλοίο. Έτσι, αποφασίζουν να μην κάνουν διανοίξεις άλλα να φτάσουν μέχρι το σημείο που έφτασαν οι Γάλλοι και αν υπάρχει περιθώριο χρόνου, ίσως και παραπέρα. Πράγματι, φτάνουν και οι δύο μέχρι τα -470μ, όπου βρίσκουν μερικά σπίτ και ένα σφυρί που είχαν αφήσει οι Γάλλοι.

Ο Δημήτρης Καραγιάννης στην είσοδο της Πραλίνας (-470μ)

Το πιο δύσκολο ήταν το δεύτερο τμήμα του μαιάνδρου, για το οποίο διαπίστωσαν και οι δύο ότι πρέπει να γίνει διάνοιξη για την ασφαλή κίνηση των σπηλαιολόγων σε μελλοντική αποστολή. Στις 5:30 το απόγευμα βρίσκονται έξω από την Πραλίνα και ο Κώστας τελικά δεν χρειάζεται να αναχωρήσει. Κατά την έξοδό τους, ξαρμάτωσαν το μεγάλο πηγάδι έτσι ώστε να μην χρειαστεί να το κατέβουν την επόμενη μέρα αυτοί που θα το ξαρμάτωναν. Όμως το σχοινί κόλλησε όταν ο Νίκος ήταν χαμηλά ακόμη, κι έτσι όταν ο Νίκος βγήκε το σχοινί είχε μετατραπεί σε μια τεντωμένη χορδή. Αλλά δεν υπήρχε χρόνος και ούτε επαρκής ενέργεια για να ξεκολλήσουν το σχοινί. Στην κατασκήνωση εν τω μεταξύ έχουν καταφτάσει ο Γιάννης Τριανταφύλλης (Τζώνης) με

την κόρη του Φρύνη Τριανταφύλλη. Ο Κώστας και ο Νίκος γυρίζουν στην κατασκήνωση και ενημερώνουν για το πρόβλημα που προέκυψε με το σχοινί στο μεγάλο πηγάδι. Η αποστολή φτάνει σιγά σιγά στο τέλος της και έτσι αποφασίζουμε την επόμενη μέρα να ξαρματωθούν η Πραλίνα και το P280.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27/7/2007

Να μαζευόμαστε σιγά σιγά..

Ο Δημήτρης με τον Τζώνη θα πάνε στην Πραλίνα να ξεκολλήσουν το σχοινί και να ξαρματώσουν το πρώτο πηγάδι. Ενώ στο P280 θα πάει η Κατερίνα με τον Γιώργο, ο οποίος έπρεπε να φύγει το μεσημέρι. Ο Κώστας και ο Νίκος θα ξεκουραστούν το πρωί. Κάποια στιγμή το μεσημέρι έρχεται στην κατασκήνωση η γυναίκα του Γιώργου. Μετά από λίγο βγαίνουν από το P280 η Κατερίνα με τον Γιώργο, ο οποίος φεύγει τρέχοντας διότι έχει αργήσει. Φτάνοντας στην κατασκήνωση, μαζεύει τα πράγματά του και μας αποχαιρετά. Τελικά το απόγευμα ο Κώστας, ο Νίκος και η Φρύνη θα πάνε και θα κάνουν δυο βαραθράκια (FKK3 και 034), στα οποία θα κατέβει μόνο η Φρύνη. Το βράδυ θα επιστρέψουν ο Δημήτρης με τον Τζώνη από την ξαρματωμένη πλέον Πραλίνα. Ο Τζώνης καταρρίπτει το ατομικό του ρεκόρ (και ίσως και το πανελλήνιο) και γίνεται ο πρώτος 48χρονος που φτάνει τα -335μ.

Η κατασκήνωση με απλωμένα τα υλικά

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/7/2007

Χαλάρωμα...

Η μέρα ξημερώνει χαλαρά, αφού δεν υπάρχουν σπηλαιολογικές δουλειές παρά μόνο μάζεμα των υλικών και τις κατασκήνωσης. Το μεγαλύτερο μέρος του πρωινού περνάει με κουβέντα και ξεκούραση. Κάποια στιγμή αρματώνεται το πιο κοντινό

βάραθρο στην κατασκήνωση το FKK1 με σκοπό να αφήσουμε μέσα τα πιο πολλά τρόφιμα που μας περίσσεψαν. Στο βάραθρο κατεβαίνουν ο Τζώνης και η Φρύνη. Η υπόλοιπη μέρα περνά με μάζεμα και τακτοποίηση της κατασκήνωσης και των ατομικών υλικών.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29/7/2007

Τέλος για φέτος...

Τελευταία μέρα! Ο Κώστας έχει αναχωρήσει για να συναντήσει τον φίλο και σπηλαιολόγο Thierry Monges, ο οποίος θα έφτανε το πρωί στο λιμάνι της Σούδας με άλλα μέλη του γαλλικού σπηλαιολογικού συλλόγου Catamaran. Στην κατασκήνωση ξεσπώνονται τα αντίσκηνα, πακετάρονται τα τελευταία πράγματα και αρχίζει το κουβάλημα από την κατασκήνωση στα αυτοκίνητα. Όλοι προωθούν πράγματα στα αυτοκίνητα του Τζώνη και του Νίκου, ο οποίος μένει να φορτώσει το δικό του αυτοκίνητο και περιμένει τους υπόλοιπους να έρθουν. Εν τω μεταξύ στην στάνη έχουν μαζευτεί κάποιοι βοσκοί της περιοχής και τους προσκαλούν για ένα κρασί και μεζέ. Οι δύο τους αποφεύγουν την πρόσκληση με την πρόφαση οτι βιάζονται. Ο Δημήτρης αφού αφήσει τον Νίκο, γυρίζει να πάρει και τους άλλους. Μετά από περίπου μια ώρα που περίμενε ο Νίκος, καταφτάνουν οι υπόλοιποι με ψητό κρέας, γάλα και με την μυρωδιά του κρασιού να τους περιβάλλει. Οι βοσκοί τους σταματήσαν και με την 'υποχρεωτική φιλοξενία', τους κεράσανε και τους φιλέψανε. Το 'θύμα' της φιλοξενίας ήταν ο Τζώνης ο οποίος δεν άντεξε το πολύ χανιώτικο κρασί. Στην επιστροφή, αφού αντιμετωπίστηκε ένα σκασμένο λάστιχο, σταματήσαμε στις Βρύσες, όπου μας περίμενε ο Κώστας, για το καθιερωμένο φαγοπότι με κρύες μπύρες (επιτέλους!!!) και μπόλικη χοληστερίνη.

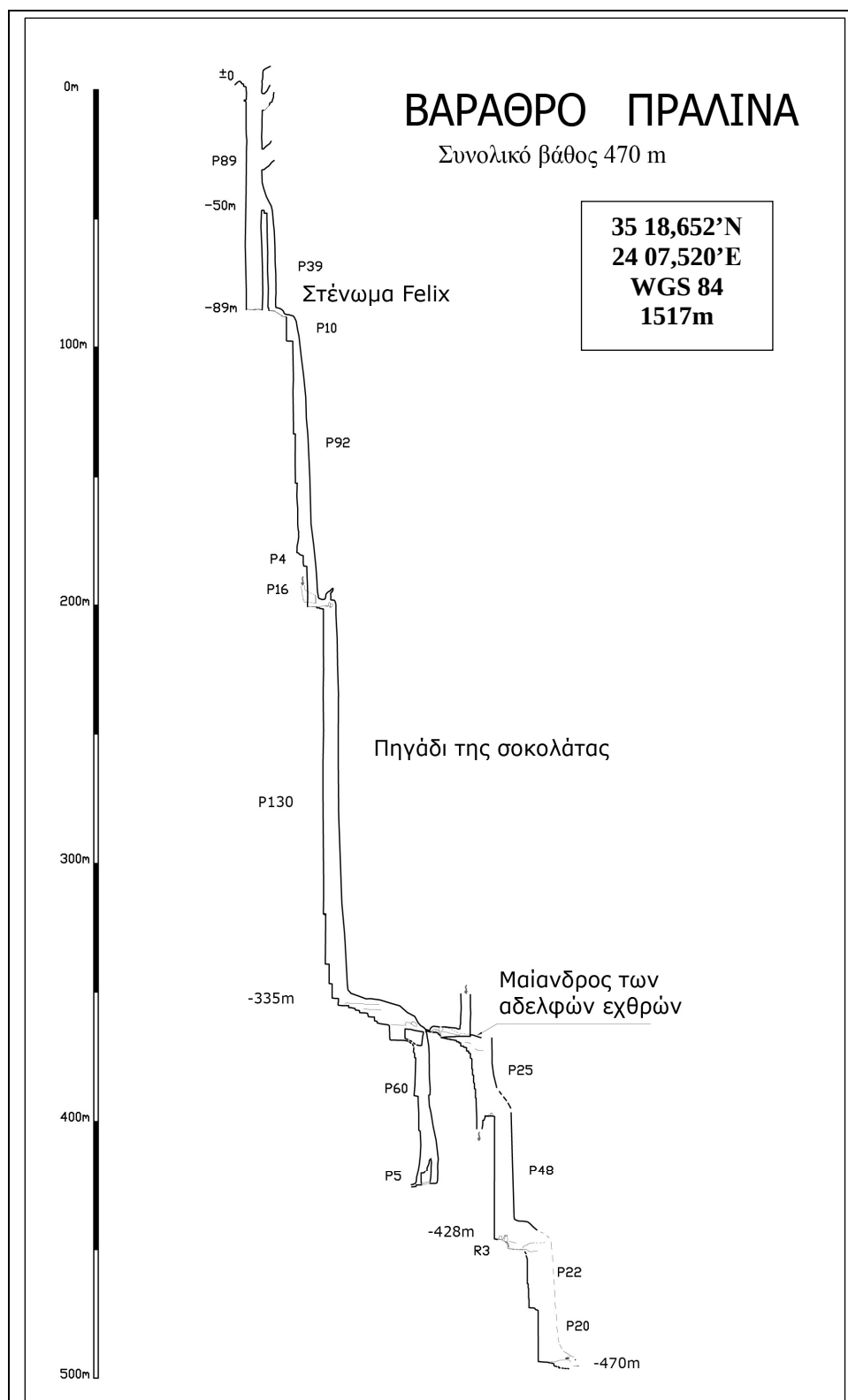
(φωτό Κ.Μαλαμά)

Κακό Καστέλι

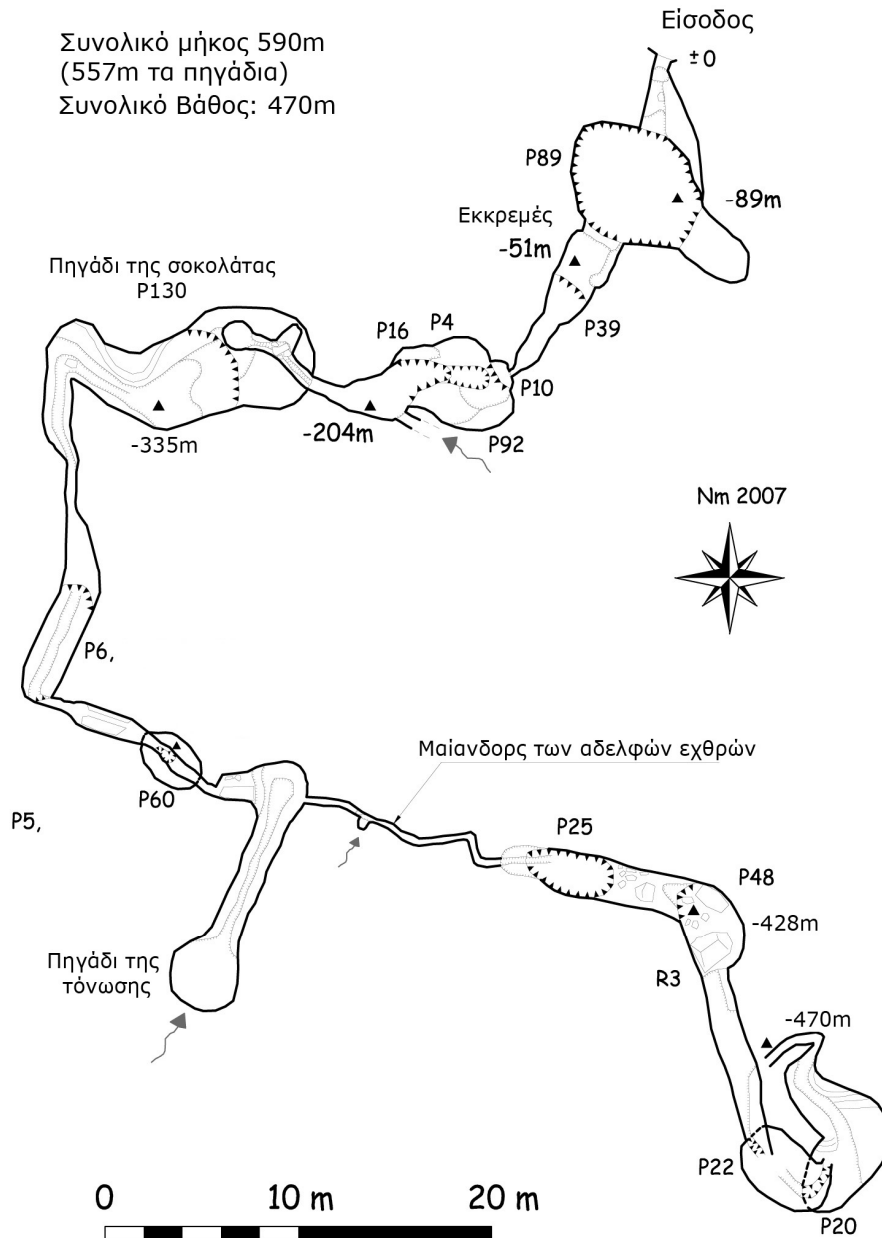
10. Χαρτογραφήσεις

Συνολικά στην αναγνωριστική αποστολή του Μαΐου και την αποστολή του Ιουλίου εντοπίστηκαν 71 είσοδοι σπηλαίων, και πραγματοποιήθηκαν καταβάσεις σε 21 από αυτά.

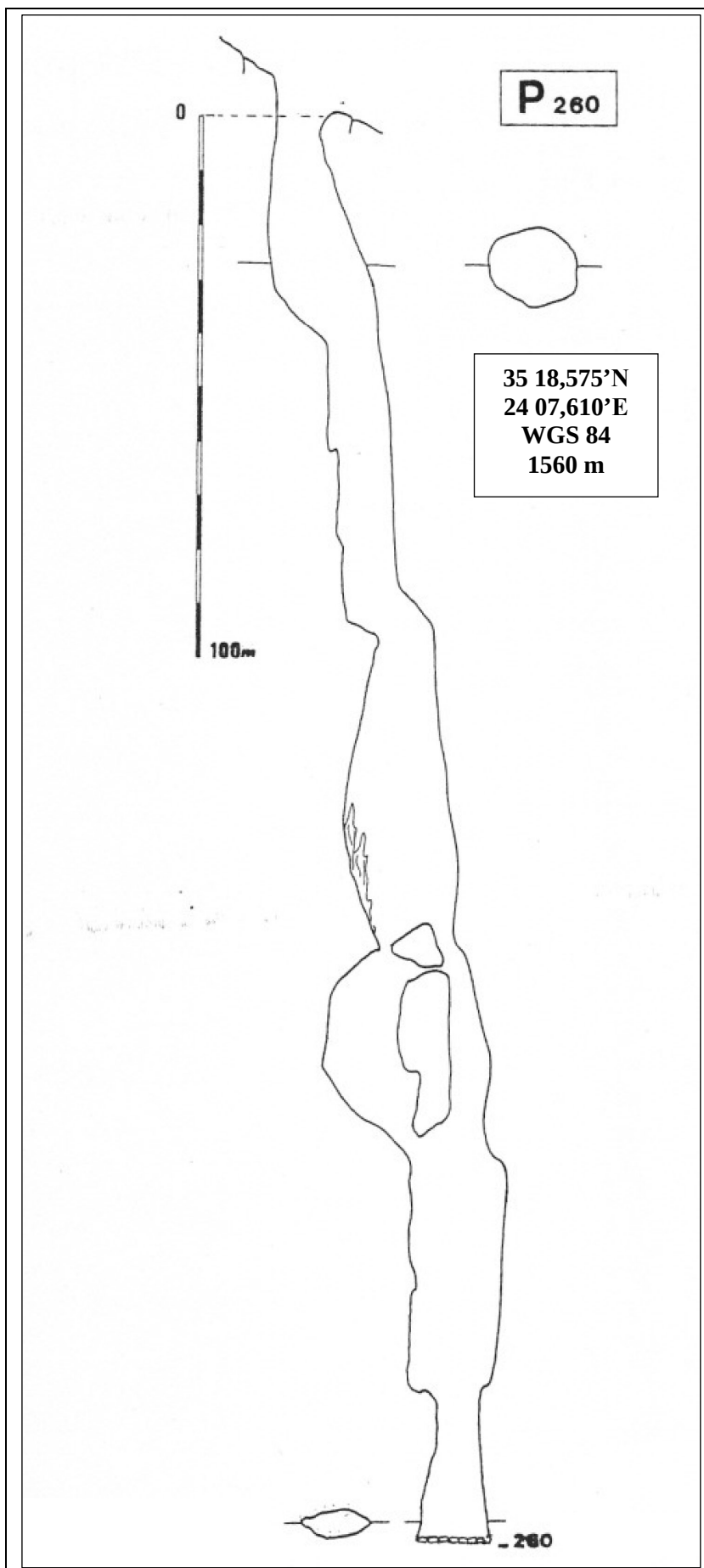

ΒΑΡΑΘΡΟ ΠΡΑΛΙΝΑ

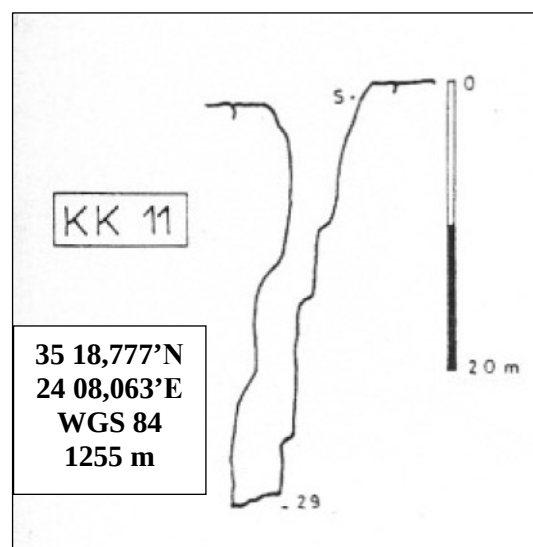
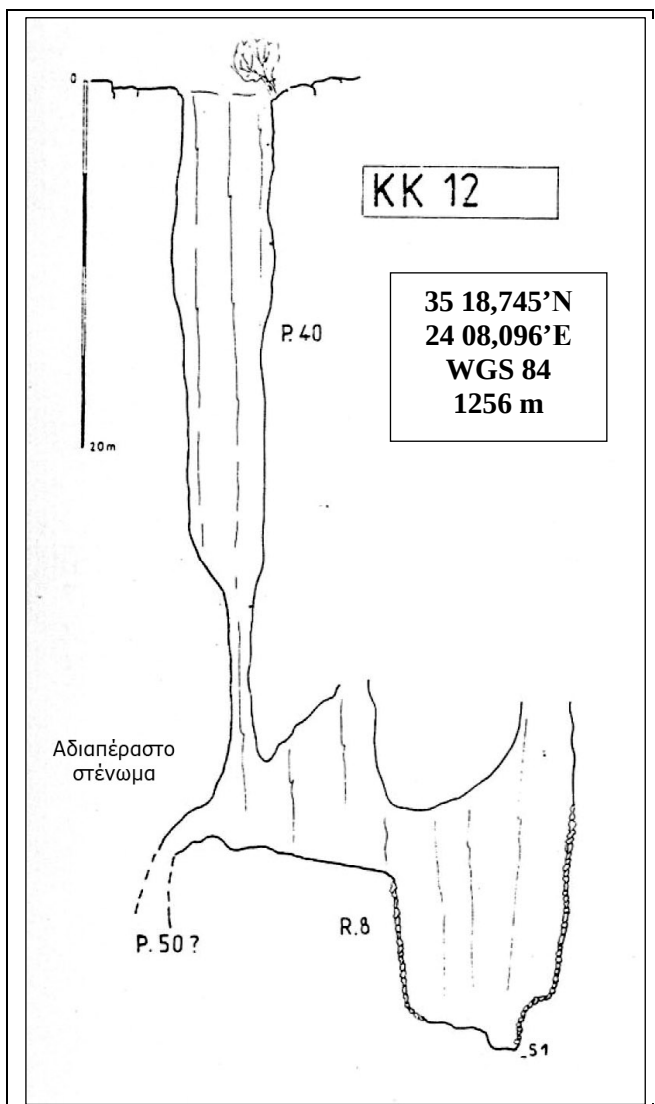
Συνολικό μήκος 590m
(557m τα πηγάδια)
Συνολικό Βάθος: 470m

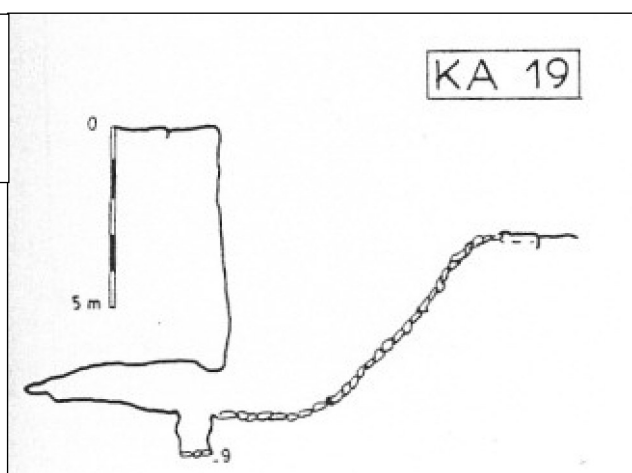
Η παραπάνω χαρτογράφηση της Πραλίνας πραγματοποιήθηκε από τα μέλη του γαλλικού σπηλαιολογικού συλλόγου SAC.

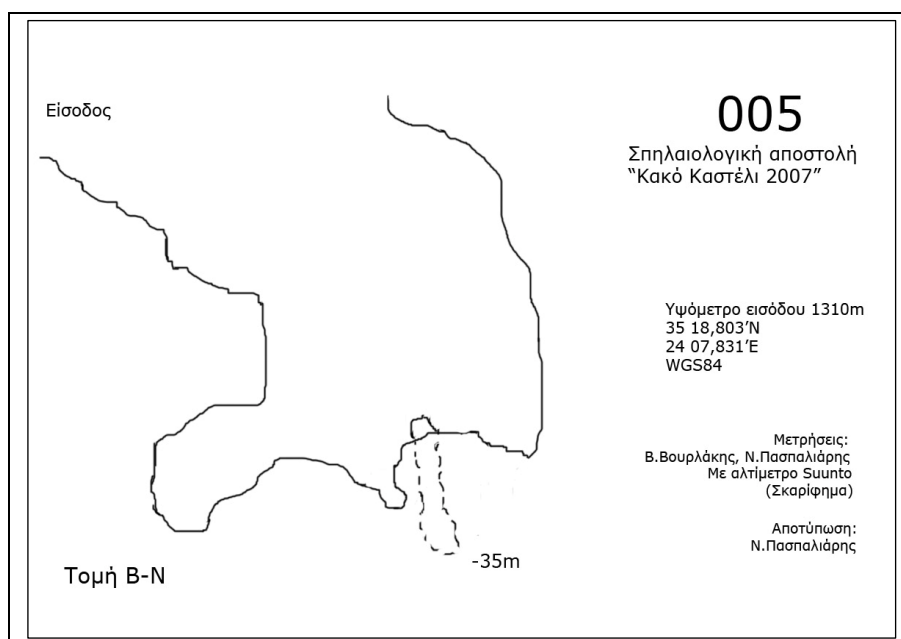
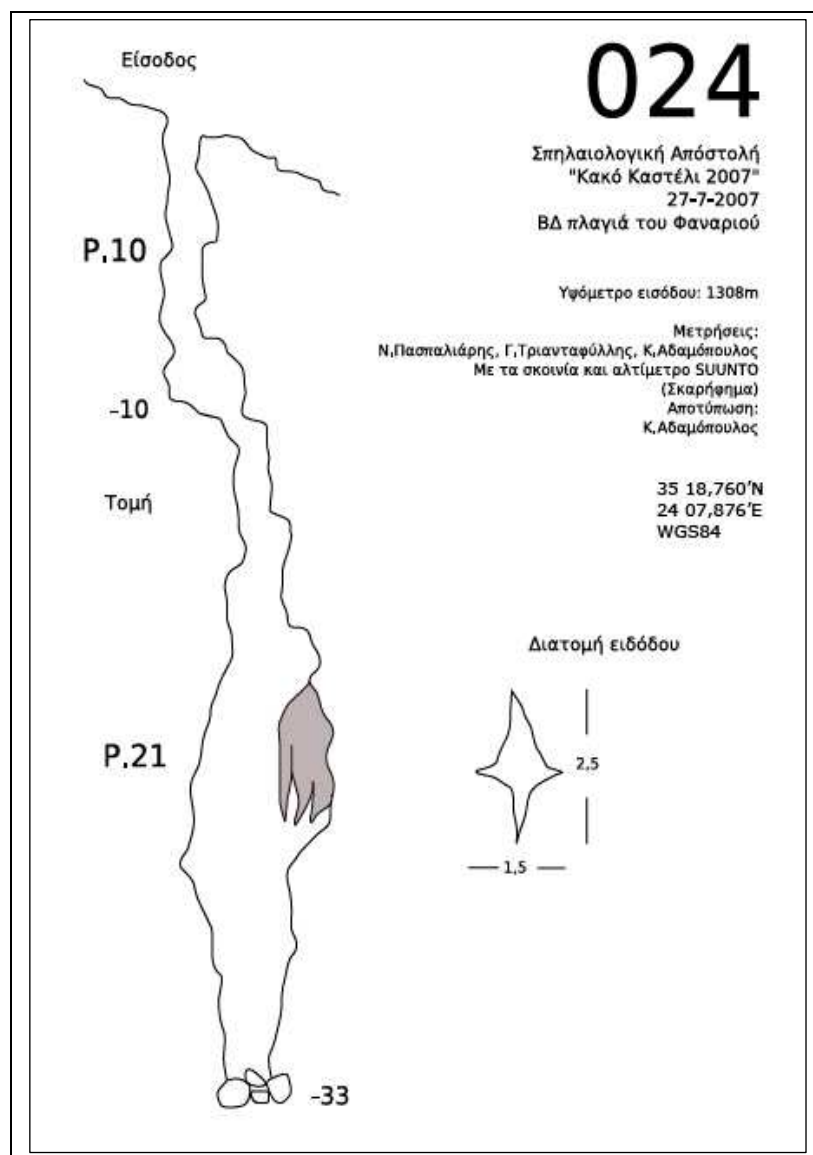
Το σκαρίφημα του P280 είναι
παρμένο από την έκθεση της
γαλλικής αποστολής του 1982

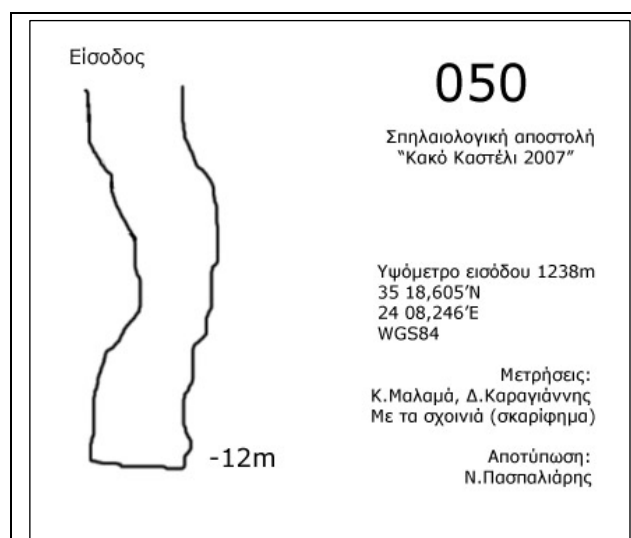
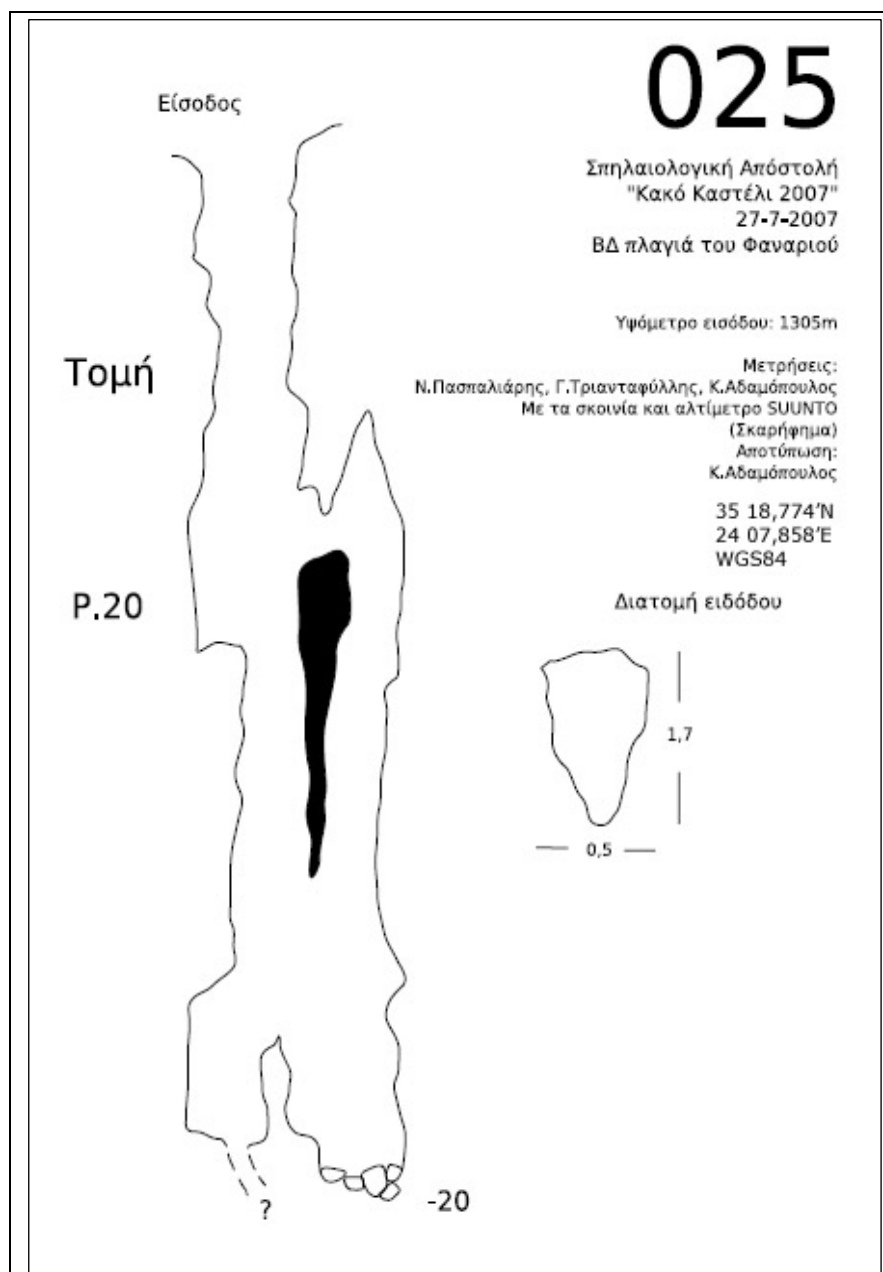

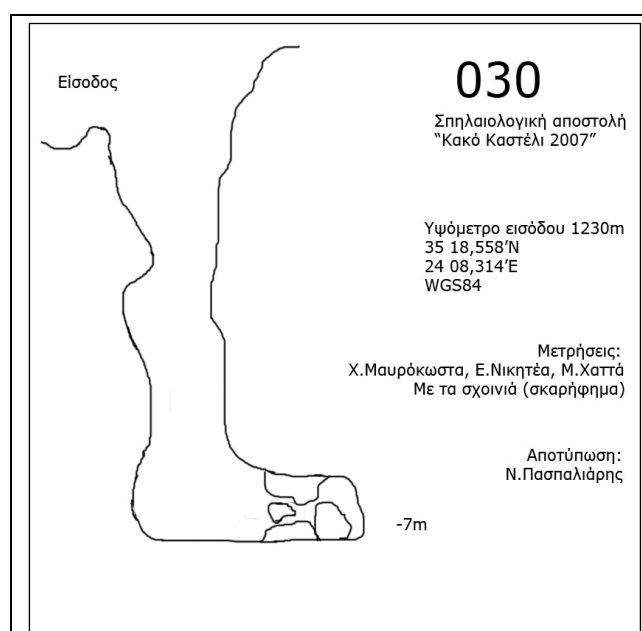
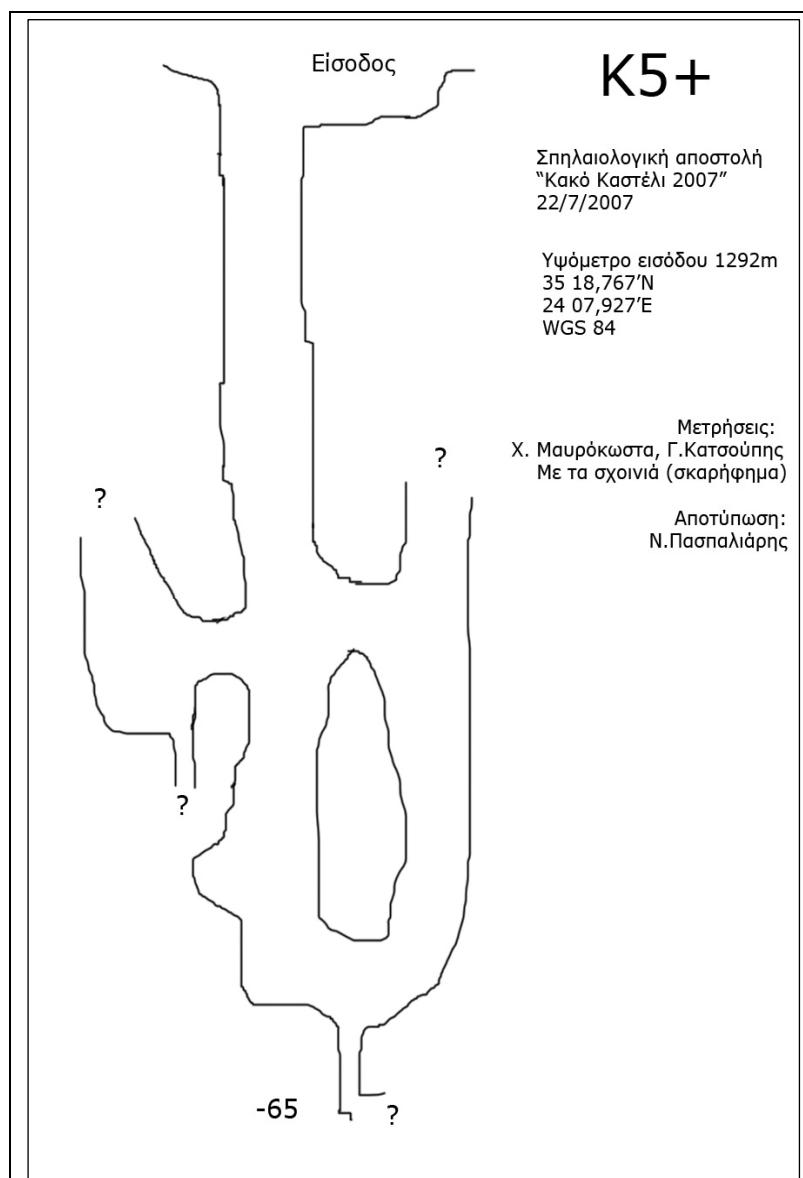
35 18,600'N
24 08,257'E
WGS 84
1232 m

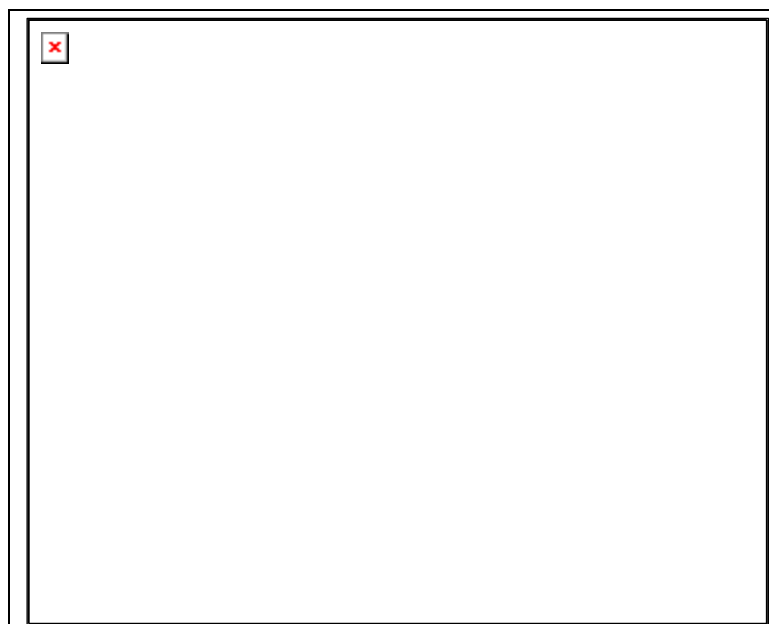
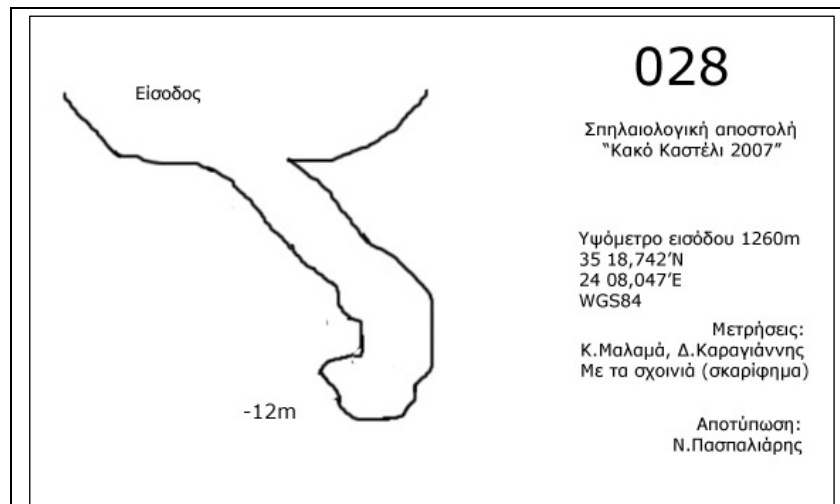
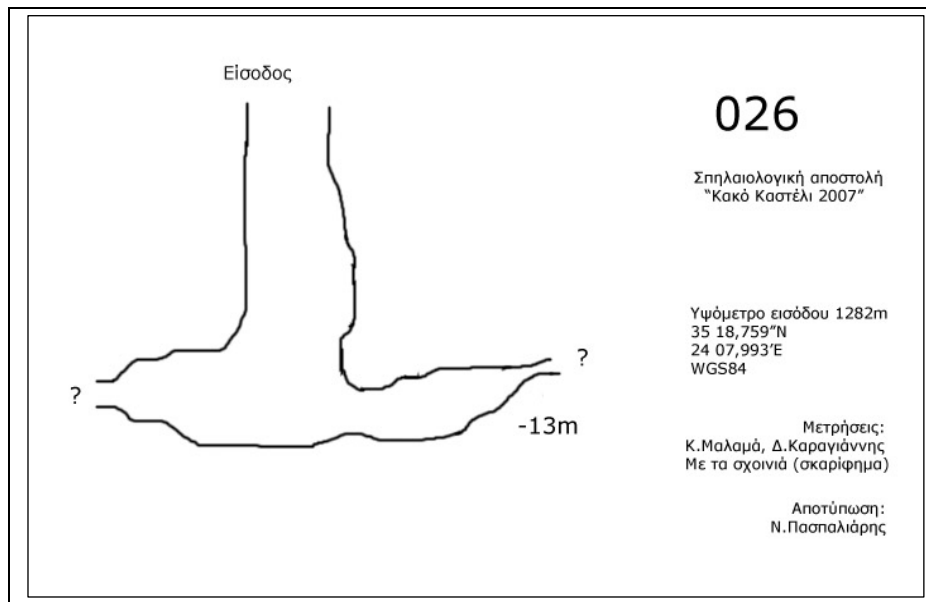

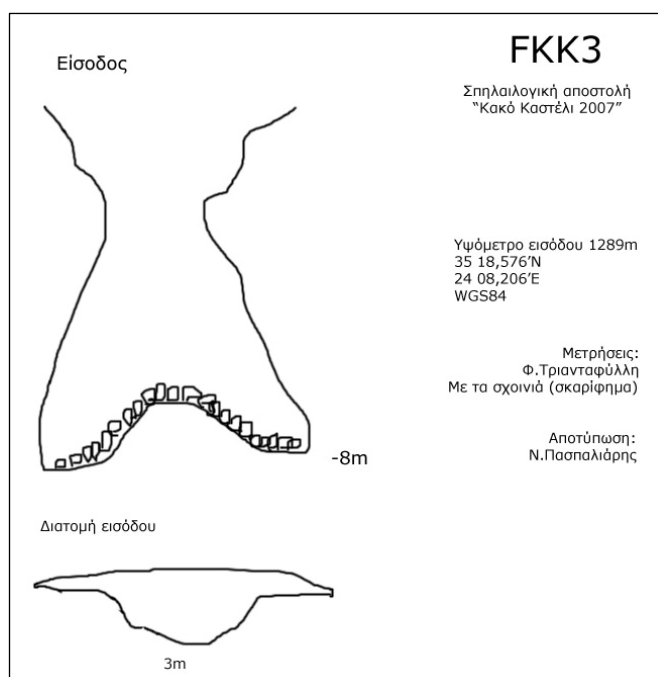
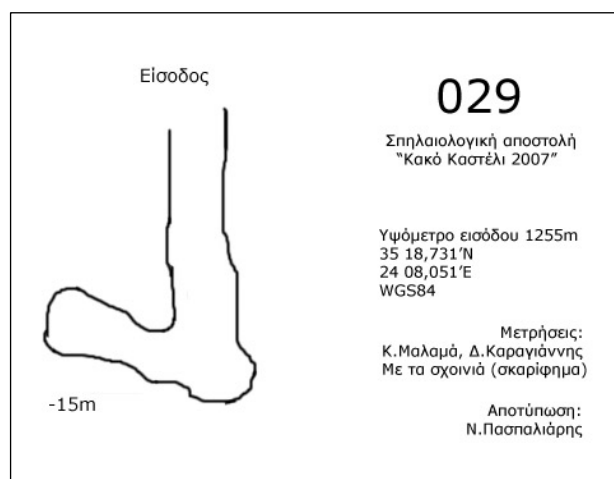
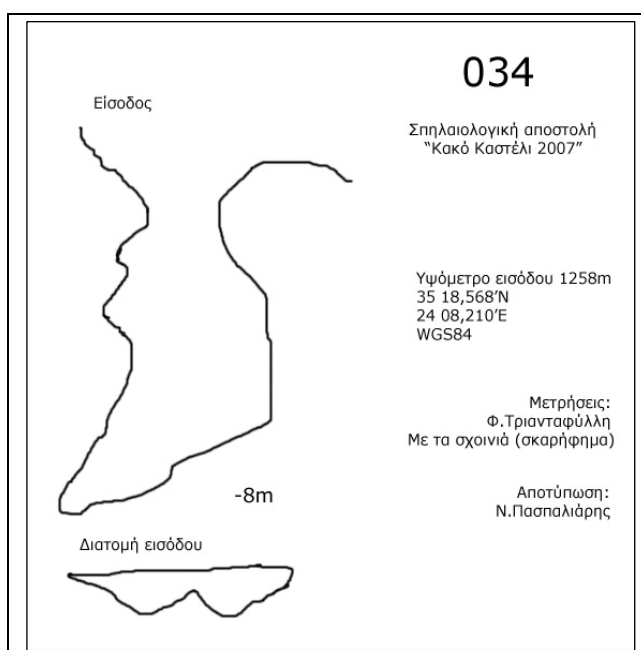
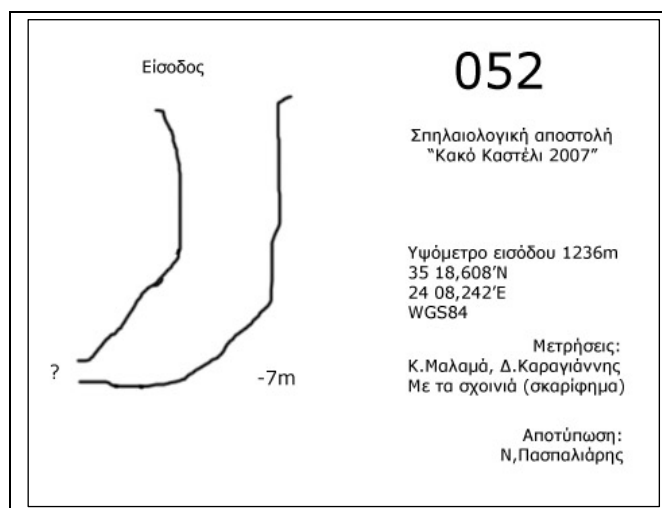
Τα σκαριφήματα των KK12,
KK11 και KA19 είναι παρμένα
από την έκθεση της γαλλικής
αποστολής του 1982.

11. Περιγραφές των σημαντικότερων σπηλαίων

Πραλίνα: Το βαθύτερο σπήλαιο της αποστολής στο οποίο δεν έχει τελειώσει η εξερεύνηση. Βρίσκετε στην βόρεια πλαγιά της κορυφής Φανάρι σε υψόμετρο 1517m. Στίγμα GPS 35 18, 652'N 24 07,520'E σε WGS 84. Στα μισά του πρώτου πηγαδιού υπάρχει το παράθυρο από όπου συνεχίζεται το σπήλαιο, το οποίο βρίσκεται στην απέναντι πλευρά του πηγαδιού από αυτήν της κατάβασης. Στα -100μ περίπου βρίσκεται το στένωμα Felix, το οποίο διανοίχτηκε με σφυροκάλεμο από τους Γάλλους σπηλαιολόγους και διευρύνθηκε ακόμη περισσότερο από την αποστολή αυτή. Στα -335μ βρίσκετε ο μαϊάνδρος των 'αδελφών εχθρών', ο οποίος είναι ιδιαίτερα στενός με μήκος περίπου 12 μέτρα. Σε περίπτωση ατυχήματος δεν γίνεται να περάσει φορείο, οπότε πρέπει να διανοιχτεί πράγμα που θα συμβάλει και στην περισσότερο ασφάλεια κίνηση των σπηλαιολόγων. Το ενδιαφέρον μετά τον μαϊάνδρο αυτό, είναι ότι σταματάει η ροή νερού από την όδευση και τα τοιχώματα είναι τελείως στεγνά. Η εξερεύνηση συνεχίζεται.

P280: Το P280 βρέθηκε και εξερευνήθηκε από την γαλλική αποστολή του 1982. Βρίσκετε στην βόρεια πλαγιά της κορυφής Φανάρι σε υψόμετρο 1560 m. Στίγμα GPS 35 18, 575'N 24 07,610'E σε WGS 84. Στην αποστολή αυτή αρματώθηκε μέχρι τα -140μ. περίπου. Πρόκειται για ένα πηγάδι ουσιαστικά το οποίο δεν έχει ελεγχθεί για πιθανά παράθυρα και ενδεχόμενη συνέχεια. Αναφορικά, στην έκθεση της γαλλικής αποστολής του 1982, η θέση του εν λόγω βαράθρου είχε απεικονιστεί σε τελείως διαφορετική θέση από αυτή που πραγματικά βρίσκεται.

KK12: Το KK12 βρέθηκε και εξερευνήθηκε από την γαλλική αποστολή του 1982. Βρίσκετε στους πρόποδες του Κακού Καστελιού σε υψόμετρο 1256m με στίγμα GPS 35 18,745'N 24 08,096'E σε WGS 84. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το στένωμα στα -40μ περίπου, το οποίο είναι περίπου 15 εκατοστά πλατύ και 2 με 3 μέτρα μήκος, και συνεχίζει γύρω στα 50-60 μέτρα. Το πέτρωμα είναι συμπαγές ασβεστόλιθος και η διάνοιξή δεν είναι ιδιαίτερα εύκολη.

K5+: Το K5+ βρίσκεται μεταξύ της βόρειας πλαγιάς του Φαναριού και του Κακού Καστελιού σε υψόμετρο 1292μ και με στίγμα GPS 35 18,767'N 24 07,927'E σε WGS 84. Το όνομα K5+ δόθηκε από άγνωστη αποστολή καθώς βρέθηκε γραμμένο με κίτρινο χρώμα στην είσοδο. Στο τέλος του σπηλαίου υπάρχει ένα στένωμα, το οποίο φαίνεται να διανοίγεται εύκολα και στην συνέχεια του ακούγεται ροή νερού.

005: Το 005 βρίσκεται στο διάσελο του Κακού Καστελιού με την πλαγιά του Φαναριού σε υψόμετρο 1310μ και με στίγμα GPS 35 18,803'N 24 07,831'E σε WGS 84. Το σπήλαιο δεν παρουσιάζει κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για μια μεγάλη κρεβάς.

024: Το 024 βρίσκεται στην πλαγιά του Φαναριού σε υψόμετρο 1308μ και με στίγμα 35 18,760'N 24 07,876'E σε WGS 84. Το σπήλαιο δεν παρουσιάζει κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Χαρακτηριστικό είναι οι πολύ κοφτερές πέτρες στα τοιχώματα του πρώτου πηγαδιού.

025: Το 025 βρίσκεται στην πλαγιά του Φαναριού σε υψόμετρο 1305μ και με στίγμα 35 18,774'N 24 07,858'E σε WGS 84. Το σπήλαιο δεν παρουσιάζει κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

12. Επίλογος

Η αυλαία μόλις σηκώθηκε. Το Κακό Καστέλι μας έδειξε λίγο από τον σπηλαιολογικό του θησαυρό. Ελπίζουμε την επόμενη φορά να μας υποδεχτεί ανάλογα, να μας χαρίσει τις ίδιες υπέροχες εμπειρίες και να μας αποκαλύψει κι άλλα ακόμη από τα κρυμμένα του σπηλαιολογικά μυστικά...

Βιβλιογραφία

- Έκθεση αποστολής Λευκά Όρη 2003, Κώστας Αδαμόπουλος
- Crete 1982 Expedition Gardoise, Federation Francaise de Speleologie, Avril 1983
- Έκθεση αποστολής Λευκά Όρη 2006, Κώστας Αδαμόπουλος